

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему «Проблеми та перспективи реалізації дієвої
депозитної політики АТ «УКРСИББАНК»

Виконав: студент 2 курсу групи 8.0722-фк-з
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та
страхування, освітня програма фінанси і кредит

Я.С. Отисько

Керівник д.е.н., професор Зборовська О.М.

Рецензент д.е.н., професор Крилов Д.В.

Запоріжжя – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економічний
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Освітній рівень магістр
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма фінанси і кредит

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ А.П. Кущик

«_____» _____ 2023 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Отисько Яні Сергіївні

1. Тема роботи: «Проблеми та перспективи реалізації дієвої депозитної політики АТ «УКРСИББАНК»
керівник роботи: Зборовська Ольга Михайлівна, д.е.н., професор
затверджені наказом ЗНУ від 01 травня 2023 р. № 650-с.
2. Строк подання студентом роботи: 10 листопада 2023 р.
3. Вихідні дані до роботи: дані фінансової звітності АТ «УКРСИББАНК», інформація Національного банку України та Державної служби статистики України, а також монографічні дослідження та статті вітчизняних і зарубіжних авторів.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): опрацювати комплекс теоретичних, науково-методичних і практичних положень щодо розвитку депозитної політики АТ «УКРСИББАНК»; визначити економічну сутність і призначення, а також вивчено класифікацію банківських депозитів; опрацювати порядок укладення банками депозитних договорів із суб'єктами господарювання та фізичними особами; дослідити механізм повернення банками вкладів та сплати процентів за депозитами; проаналізувати організаційну структуру управління та фінансово-економічні показники діяльності АТ «УКРСИББАНК»; дослідити депозитну політику АТ «УКРСИББАНК»; розробити практичні рекомендації щодо розвитку депозитної політики та формування стратегії АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): кваліфікаційна робота містить 12 рис., 16 табл. і 5 формул.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Зборовська О. М., професор	8.08.2023 р.	8.08.2023 р.
2	Зборовська О. М., професор	11.09.2023 р.	11.09.2023 р.
3	Зборовська О. М., професор	02.10.2023 р.	02.10.2023 р.

7. Дата видачі завдання: 20 червня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	20.06.2023 р. – 31.07.2023 р.	виконано
2.	Виконання вступу	1.08.2023 р. – 07.08.2023 р.	виконано
3.	Виконання розділу 1	08.08.2023 р. – 10.09.2023 р.	виконано
4.	Виконання розділу 2	11.09.2023 р. – 1.10.2023 р.	виконано
5.	Виконання розділу 3	2.10.2023 р. – 19.10.2023 р.	виконано
6.	Формулювання висновків	20.10.2023 р. – 1.11.2023 р.	виконано
7.	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	2.11.2023 р. – 9.11.2023 р.	виконано
8.	Подання роботи на кафедру	10.11.2023 р.	виконано

Студент _____ Я.С. Отисько
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ О.М. Зборовська
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ І.О. Щебликіна
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 103 с., 12 рис., 16 табл., 75 джерел, 3 додатки.

Об'єкт дослідження – депозитна політика АТ «УКРСИББАНК» в умовах російсько-української війни та на післявоєнний період. Предметом дослідження виступає комплекс теоретичних, науково-методичних і практичних положень щодо розвитку депозитної політики.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є опрацювання теоретико-методичних засад формування та реалізації банками депозитної політики, а також розробка практичних рекомендацій щодо розвитку депозитної політики та стратегії АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг.

Для досягнення зазначеної мети було вирішено такі завдання: визначено економічну сутність і призначення, а також вивчено класифікацію банківських депозитів; опрацьовано порядок укладення банками депозитних договорів із суб'єктами господарювання та фізичними особами; досліджено механізм повернення банками вкладів та сплати процентів за депозитами; проаналізовано організаційну структуру управління та фінансово-економічні показники діяльності АТ «УКРСИББАНК»; досліджено депозитну політику АТ «УКРСИББАНК»; розроблено практичні рекомендації щодо розвитку депозитної політики та формування стратегії АТ «УКРСИББАНК».

Наукова новизна визначається такими основними положеннями: вдосконалено класифікацію банківських депозитів із урахуванням цифрових трансформацій банківської діяльності в Україні та світовій практиці; набули подальшого розвитку методичні підходи до оцінювання дієвості депозитної політики банків України. Практичне значення мають розробки щодо розвитку депозитної політики та формування стратегії АТ «УКРСИББАНК».

БАНКІВСЬКИЙ ВКЛАД, ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ, ДЕПОЗИТНА ПОЛІТИКА, ДЕПОЗИТНІ ОПЕРАЦІЇ, ДЕПОЗИТНІ РИЗИКИ, ПРОЦЕНТНІ ВИТРАТИ БАНКУ.

SUMMARY

Qualifying work: 103 p., 12 fig., 16 tab., 3 annex, 75 references.

The object of the study is the deposit policy of JSC "UKRSIBBANK" in the conditions of the Russian-Ukrainian war and in the post-war period.

The subject of the research is a complex of theoretical, scientific, methodological and practical provisions regarding the development of the deposit policy of JSC "UKRSIBBANK".

The purpose of the master's qualification work is to study the theoretical and methodological foundations of the formation and implementation of the deposit policy by banks, as well as the development of practical recommendations for the development of the deposit policy and strategy of JSC "UKRSIBBANK" in the market of deposit services.

To achieve the specified goal, the following tasks were solved: the economic essence and purpose were determined, and the classification of bank deposits was studied; the procedure for concluding deposit contracts with economic entities and individuals by banks has been worked out; the mechanism of return of deposits by banks and payment of interest on deposits was investigated; the organizational management structure and financial and economic indicators of JSC "UKRSIBBANK" were analyzed; the deposit policy of JSC "UKRSIBBANK" was investigated; practical recommendations were developed for the development of the deposit policy and the formation of the strategy of JSC "UKRSIBBANK" in the market of deposit services.

The following methods of economic research were used when completing the thesis: abstract-logical, economic-statistical, monographic, etc.

The informational, theoretical and scientific-methodological base of the research is: the legislation of Ukraine; educational and methodical literature and scientific works of modern scientists in the field of banking, strategic management and marketing; financial statements of JSC "UKRSIBBANK"; official data of the National Bank of Ukraine and the State Statistics Service of Ukraine.

Scientific novelty is determined by the following basic provisions: the classification of bank deposits has been improved, taking into account digital transformations of banking activity in Ukraine and global practice; methodical approaches to assessing the effectiveness of the deposit policy of Ukrainian banks have gained further development.

Developments regarding the development of the deposit policy and the formation of the strategy of JSC "UKRSIBBANK" in the market of deposit services are of practical importance in modern conditions.

BANK DEPOSIT, DEPOSIT GUARANTEE, DEPOSIT POLICY,
DEPOSIT OPERATIONS, DEPOSIT RISKS, BANK INTEREST COSTS.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ	11
1.1 Економічна сутність, призначення та класифікація банківських депозитів	11
1.2 Порядок укладення банками депозитних договорів та механізм повернення вкладів	19
1.3 Депозитна політика банку в сучасних умовах.....	25
2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ АТ «УКРСИББАНК»	37
2.1 Економіко-організаційна характеристика АТ «УКРСИББАНК»	37
2.2 Структурно-динамічний аналіз фінансової звітності банку	43
2.3 Коефіцієнтний аналіз фінансової звітності АТ «УКРСИББАНК»	50
2.4 Аналіз депозитної політики АТ «УКРСИББАНК»	54
3 НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ АТ «УКРСИББАНК»	61
3.1 Удосконалення депозитної політики АТ «УКРСИББАНК»	61
3.2 Формування стратегії АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг	71
ВИСНОВКИ	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	94
ДОДАТКИ	101

ВСТУП

Ефективна діяльність банків та масштаби їх операцій залежать від обсягу ресурсів, якими вони володіють. Більшість ресурсів банку формуються завдяки залученню коштів, серед яких можна виділити: кошти клієнтів, більшу частину яких становлять депозити, та пасиви в управлінні – це отримані банком кредити, виставлені на грошовий ринок довгострокові зобов'язання. Саме депозитні вклади, відіграють важливу роль у формуванні ресурсної бази банку і служать мірилом довіри та визнання діяльності банку вкладниками.

Однією з основних функцій банківської системи є раціональний розподіл фінансових ресурсів шляхом акумулювання тимчасово вільних коштів суб'єктів господарювання і населення та спрямування їх у кредитно-інвестиційний процес. Без достатньої ресурсної бази банки не можуть у належних обсягах здійснювати кредитування поточних потреб юридичних та фізичних осіб, реалізовувати потужні інвестиційні проекти. Необхідною умовою досягнення зазначених цілей є залучення значних ресурсів, зокрема депозитних.

Забезпечення банківської діяльності необхідними обсягами депозитних коштів є одним з пріоритетних напрямів, що визначають стратегічні напрями розвитку як їхньої діяльності, так і економіки України в цілому. В банківській сфері проблема формування оптимальних за обсягами і термінами депозитних ресурсів стоїть, як правило, на першому місці, що дає можливість стверджувати про важливість депозитної політики. В цьому контексті розвиток депозитної політики та формування стратегії АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг у сучасних умовах мають теоретичне і практичне значення. Тому тема дипломної роботи є актуальною.

Проблемам розвитку депозитної політики присвячено досить багато наукових публікацій. Однак зважаючи на специфіку нинішнього періоду розвитку банківської системи, коли в Україні спостерігаються фінансово-

економічні проблеми, потребують дослідження особливості реалізації депозитної політики у сучасних умовах.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є опрацювання теоретико-методичних засад формування та реалізації банками депозитної політики, а також розробка практичних рекомендацій щодо розвитку депозитної політики та стратегії АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг.

Для досягнення зазначеної мети було вирішено такі завдання:

– визначено економічну сутність і призначення, а також вивчено класифікацію банківських депозитів;

– опрацьовано порядок укладення банками депозитних договорів із суб'єктами господарювання та фізичними особами;

– досліджено механізм повернення банками вкладів та сплати процентів за депозитами;

– проаналізовано організаційну структуру управління та фінансово-економічні показники діяльності АТ «УКРСИББАНК»;

– досліджено депозитну політику АТ «УКРСИББАНК»;

– розроблено практичні рекомендації щодо розвитку депозитної політики та формування стратегії АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг.

Об'єкт дослідження – депозитна політика АТ «УКРСИББАНК» в умовах російсько-української війни та на післявоєнний період.

Предметом дослідження виступає комплекс теоретичних, науково-методичних і практичних положень щодо розвитку депозитної політики АТ «УКРСИББАНК».

При виконанні дипломної роботи були використані такі методи економічних досліджень: абстрактно-логічний, економіко-статистичний, монографічний та ін.

Інформаційною, теоретичною та науково-методологічною базою дослідження є: законодавство України; навчально-методична література та наукові роботи сучасних вчених у сфері банківської діяльності, стратегічного

управління та маркетингу; фінансова звітність АТ «УКРСИББАНК»; офіційні дані Національного банку України та Державної служби статистики України.

Наукова новизна визначається такими основними положеннями: вдосконалено класифікацію банківських депозитів із урахуванням цифрових трансформацій банківської діяльності в Україні та світовій практиці; набули подальшого розвитку методичні підходи до оцінювання дієвості депозитної політики банків України.

Практичне значення мають розробки щодо розвитку депозитної політики та формування стратегії АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг у сучасних умовах.

Основні положення і результати магістерського дослідження доповідалися й обговорювалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тренди соціально-економічних перетворень та інтелектуалізації суспільства в умовах сталого розвитку» (м. Запоріжжя, 2023 р.).

Публікації. За матеріалами дослідження подано до друку статтю «Формування дієвої депозитної політики банку» у збірник наукових праць «Нова економіка» (2023 р.).

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ

1.1 Економічна сутність, призначення та класифікація банківських депозитів

Стабільне функціонування та подальший розвиток банківської системи України знаходяться в тісному взаємозв'язку із нарощуванням обсягів банківських ресурсів. Від того, наскільки комерційні банки приділятимуть увагу формуванню ресурсів, залежить їх спроможність здійснювати активні банківські операції та надавати послуги, фінансова стійкість банківської системи, її місце та роль в процесах економічних перетворень, інтеграція банківської системи України у європейський економічний простір. Тому важливим напрямом зміцнення банківської системи та розширення масштабів її діяльності є зростання рівня концентрації грошових ресурсів суспільства у банківських установах.

Специфіка діяльності банківської системи полягає в тому, що банківські установи працюють в основному із залученими ресурсами. Найбільша питома вага в цих ресурсах належить депозитам [10].

Отже, основним джерелом залучення банками фінансових ресурсів є депозити. Депозит (вклад) (від лат. *depositum* – переданий на збереження) – це грошові кошти у готівковій або безготівковій формі, у національній чи іноземній валюті, або у банківських металах, які банк прийняв від вкладника чи які надійшли для вкладника на договірних засадах на визначений термін зберігання чи без зазначення такого терміна і підлягають виплаті вкладнику згідно з чинним законодавством [58].

Втім в економічній науці, а відповідно й у практиці фінансової діяльності досі не вироблено єдиних методичних підходів до визначення суті банківських депозитів як окремої економічної категорії. Багато вчених

пропонують власні підходи щодо визначення сутності депозитів та їх ролі у вирішенні фінансово-економічних та соціальних проблем, розвитку банківської системи та обґрунтовують різноманітні класифікаційні ознаки і видові відмінності.

Закон України «Про банки і банківську діяльність» визначає «вклад» (депозит) як кошти в готівковій або у безготівковій формі, у валюті України або в іноземній валюті, які розміщені клієнтами на їх іменних рахунках у банку на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення такого строку і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору [55].

У Законі України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» подано таке визначення поняття: вклад (депозит) – кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті, які відповідно до законодавства України розміщені вкладником на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення такого строку на іменних рахунках у учасника (тимчасового учасника) Фонду гарантування вкладів фізичних осіб чи залучені таким учасником у формі випуску (емісії) іменних ощадних (депозитних) сертифікатів і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору [60].

У навчальній і науковій літературі з'ясуванню суті понять «банківський депозит» або ж «банківський вклад» приділено значну увагу. І в закордонній, і у вітчизняній науці є досить різні визначення терміну «вклад» і «депозит». Для зручності дослідження всі визначення термінів «вклад» та «депозит» різними науковцями подано в додатку А.

Як видно з даних додатку А незалежно від цілей аналізу або дослідження, науковці дають різні визначення поняття банківського депозиту. Як бачимо, різні науковці дають відмінні один від одного тлумачення «вкладу» та «депозиту», що свідчить про складність і важливість даної економічної категорії. В «Економічній енциклопедії» банківські депозити розглядають як грошові засоби, які вносять у банк у вигляді вкладів, за які банк

виплачує проценти, а депозитні ресурси пояснюються як засоби, поміщені в банк для зберігання, які використовуються для наступної виплати процентів вкладників [26].

Депозит – кошти, внесені в комерційний банк клієнтами – фізичними чи юридичними особами, які зберігаються на їх рахунках і використовуються відповідно до режиму рахунку і банківського законодавства [4].

Депозит – це грошові кошти в національній та іноземній валюті що передані їх власникам або іншою особою за його дорученням в готовій або безготівковій формах на рахунок власника для зберігання на певних умовах. Банки залучають вільні грошові кошти юридичних та фізичних осіб шляхом виконання депозитних операцій, у процесі яких використовують різні види банківських рахунків [9].

О. М. Островська трактує банківський депозит як грошові кошти фізичних і юридичних осіб, які розміщені на тимчасове зберігання в банк. А поняття депозитних операцій банку висвітлюється як операції зі залучення грошових коштів юридичних та фізичних осіб на вклади та їх розміщення [48].

М. І. Савлук визначає депозит (вклад) як грошові кошти в національній та іноземній валюті, що передані їх власником або іншою особою за його дорученням у готівковій або безготівковій формах на рахунок власника для зберігання на певних умовах [7].

На думку Л. В. Тищенко, депозит – грошові кошти фізичних і юридичних осіб, що вносяться в банк на депозитний рахунок чи на конкретний строк, чи на вимогу. О. М. Петрук визначає депозит як кошти, що надаються фізичними чи юридичними особами в управління резиденту, визначеному фінансовою організацією згідно із чинним законодавством України, нерезиденту на чітко визначений строк та під процент і оформлюються відповідною угодою» [53].

О. В. Васюренко вважає, що під депозитом треба розуміти гроші, які передані в банк їх власником для зберігання і залежно від умов зберігання враховуються на певному банківському рахунку [13].

На думку В. І. Колеснікова, депозит – це передача засобів клієнта у тимчасове користування банку [8]. За таким визначенням депозит розглядається не як кошти, що залучені банком на зберігання, а як позика, що надається суб'єктами господарювання та населенням у користування банку на вигідних умовах. Проаналізувавши всі наявні підходи вітчизняних та зарубіжних учених до визначення депозитів як економічної категорії, а також сучасну практику банківської діяльності, на наш погляд, слід розглядати банківські депозити як сукупність усіх можливих видів та форм внесення грошових коштів суб'єктами економіки на банківські рахунки незалежно від суми, терміну та виду валюти для зберігання на відповідних умовах – повернення в кінці терміну зберігання і, як правило, з виплатою процентів.

Також під депозитом розуміють кошти, внесені в комерційний банк клієнтами (фізичними та юридичними особами), які зберігаються на їх рахунках та використовуються відповідно до режиму цих рахунків і банківського законодавства [6].

Депозитна операція – це операція із залучення коштів на вклади та розміщення ощадних (депозитних) сертифікатів [7].

Принципи організації депозитних операцій:

- депозитні операції здійснюються таким чином, щоб сприяти отриманню банківського прибутку або створювати умови для отримання прибутку в майбутньому;

- в процесі організації забезпечується різноманітність суб'єктів депозитних операцій та поєднання різних форм депозитів;

- при здійсненні банківських операцій забезпечується взаємозв'язок і взаємоузгодження між депозитними і кредитними операціями за термінами і сумами;

- особлива увага в процесі організації депозитних операцій приділяється строковим депозитам, які сприяють підтримці ліквідності балансу банку;

- при організації депозитних операцій з метою забезпечення

ліквідності діяльності банку по залучених коштах юридичних та фізичних осіб проводиться формування обов'язкових резервів згідно діючого законодавства (банки прагнуть, щоб резерви вільних коштів були мінімальні);

– розширюють банківські послуги, підвищують якість і культуру обслуговування клієнтів, що має сприяти залученню депозитів [44].

Суб'єктами банківських депозитних операцій є банки, що виступають як позичальники, і власники коштів, котрі, в свою чергу, виступають кредиторами. Об'єктами депозитних операцій є кошти, що передані комерційному банку на умовах, визначених двосторонньою угодою.

Для банківської практики характерна класифікація депозитних операцій, схематично яка наведена на рис. 1.1.

Рисунок 1.1 – Класифікація депозитних операцій

Депозитні операції розкривають зміст діяльності банку як посередника в придбанні коштів на вільному ринку кредитних ресурсів. Банкам необхідно постійно підтримувати високий рівень сервісу клієнтів, пропонувати нові

депозитні продукти та умови вкладання коштів, щоб утримувати та розширювати існуючу клієнтську базу. До них належать: pow-рахунки; superpow-рахунки; вклади, на які дохід нараховується за складними процентами; депозитні рахунки грошового ринку.

Залучення банком вкладів юридичних і фізичних осіб підтверджують: договір банківського вкладу; договір банківського вкладу з видачею ощадної книжки; договір банківського вкладу з видачею депозитного ощадного сертифіката [55].

Положення НБУ «Про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами» (№ 516 від 03.12.2003 р. зі змінами та доповненнями) [58] та «Інструкція з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України» (затверджена Постановою Правління НБУ № 481 від 27.12.2007 р. зі змінами та доповненнями) містять критерії класифікації депозитів [56].

Ощадний (депозитний) сертифікат – це письмове свідоцтво банку про депонування грошових коштів, яке засвідчує право власника сертифіката або його правонаступника на одержання після завершення встановленого строку суми вкладу (депозиту) та процентів, установлених сертифікатом, у банку, який його видав.

Депозити до запитання (на вимогу) – це кошти, розміщені на поточних, бюджетних рахунках, кореспондентських рахунках банків, кредитні залишки на кореспондентських рахунках іноземних банків без визначеного строку погашення, які поповнюють і використовують власники залежно від потреби в цих коштах.

До депозитів до запитання можна віднести кредитові залишки на контокорентних рахунках, рахунках за овердрафтом, спеціальних карткових рахунках. У банківській практиці депозити класифікують за критеріями, наведеними у табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Класифікація банківських депозитів

Ознака класифікації	Тип депозиту
За категоріями депонентів	– депозити банків
	– депозити суб'єктів господарювання
	– депозити фізичних осіб
Залежно від строку та порядку повернення грошових коштів	– депозити на вимогу
	– строкові депозити
	– накопичувальні депозити
	– умовні депозити – це кошти клієнта, передані банку в тимчасове використання до настання визначеної договором умови
За ознакою резидентності	– вклади резидентів
	– вклади нерезидентів
За способом оформлення вкладу (депозиту)	– укладений договором банківського вкладу
	– з видачею ощадної книжки
	– з видачею ощадного (депозитного) сертифіката
Залежно від виду валюти, в якій залучено грошові кошти на вклади	– у національній валюті
	– в іноземній валюті
	– у банківських металах
Залежно від можливості капіталізації нарахованих процентів	– депозит із простими процентами
	– депозит зі складними процентами
За характером сплати процентів	– авансом
	– щомісяця
	– щокварталу
	– після завершення року
	– періодично
	– після завершення терміну дії договору
За характером довгострокового повернення коштів чи банківських металів	– з попереднім повідомленням про повернення грошових коштів і банківських металів
	– без попереднього повідомлення

Депозити до запитання є найбільш ліквідними, оскільки власники рахунку можуть зняти кошти в будь-який момент. Доцільно виокремити такі особливості депозитного рахунку до запитання:

- кошти на цей рахунок вносять або знімають як у готівковій, так і в безготівковій формах, як частинами, так і повністю без обмеження;
- низький розмір виплати процентів за депозитом або їх відсутність;
- вкладник сплачує банку комісійні за користування рахунком у вигляді фіксованої місячної платні або за кожний виписаний платіжний

документ;

- банк зобов’язаний зберігати резерв у НБУ;
- банк має змогу надати клієнту повний спектр банківських послуг і розрахувати так званий твердий залишок, який можна використати для короткострокового кредитування.

Конткорентний рахунок – це активно-пасивний рахунок, що відкривається юридичним особам, який поєднує поточний і кредитний рахунки. Кредитове сальдо цього рахунка означає, що клієнт має власні кошти, дебетове сальдо свідчить про потребу клієнта в позиці для здійснення розрахунків. Банк встановлює ліміт на суму кредиту під дебетове сальдо і кредитує клієнта [14].

Депозити на строк – це кошти, що зберігаються на окремих депозитних рахунках у банку впродовж встановленого терміну, що визначається договором під час відкриття цих рахунків. До таких депозитів належать:

- депозитні рахунки юридичних осіб;
- строкові й цільові рахунки фізичних осіб;
- рахунки з обліку депозитних (ощадних) сертифікатів;
- рахунки зі збереження бюджетних коштів та коштів з фінансування капіталовкладень на відповідний термін.

Строкові депозити мають такі особливості:

- мінімальний розмір вкладу;
- чітко визначений термін зберігання;
- фіксована або плаваюча процентні ставки за депозитом;
- можливість для банку планувати ресурсний потенціал, ліквідність;
- відносно низький розмір резерву в НБУ.

Формою строкових вкладів є депозитні та ощадні сертифікати.

Правове регулювання відносин, пов’язане з випуском, обігом та погашенням ощадних (депозитних) сертифікатів, регламентовано ст. 13 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» [61], ст. 1065 ЦКУ, а також Положенням № 516. Емітентом депозитного сертифіката може бути

лише банк, а вкладником, тобто інвестором – як фізичні, так і юридичні особи. Сертифікат – це письмове свідоцтво банку про внесення вкладником коштів, що дає останньому право на одержання після встановленого строку суми депозиту та процентів за ним. Депозитні сертифікати банки видають юридичним особам, а ощадні – фізичним.

Ощадні сертифікати випускають з ініціативи банку, одноразово чи серіями, та можуть бути:

- іменними або на пред'явника;
- на вимогу або на строк.

Ощадні сертифікати випускають лише у паперовій (документарній) формі і вони бувають купонними та, здебільшого, процентними. Випуск ощадних депозитних сертифікатів у банківських металах не допускається.

Недоліками ощадних вкладів, з позицій банківських установ, є: високі процентні витрати за вкладами, існуючі зовнішні (політичні, економічні, глобальні тощо) ризики, які впливають на депозитну активність населення, нестабільність і непрогнозованість такого джерела фінансових ресурсів, низькі доходи громадян України. Проте існуючі переваги цього джерела залучення банками фінансових ресурсів зумовлюють доцільність розвитку депозитних операцій.

1.2 Порядок укладення банками депозитних договорів та механізм повернення вкладів

Депозитний договір свідчить про право банку управляти залученими від юридичних і фізичних осіб коштами та право вкладників отримати у визначений строк суму депозиту та процентів за ним.

Основними реквізитами та умовами депозитного договору є:

- назва й адреса банку, який приймає депозит (вклад);
- назва та адреса власника коштів;

- дата внесення депозиту;
- номінал депозиту;
- дата вимоги вкладником своїх коштів;
- процентна ставка за користування депозитом;
- сума процентів, яку належить виплатити;
- форма зарахування коштів на депозитний рахунок;
- форма повернення депозиту (вкладу) і процентів (для юридичної особи – номер поточного рахунку);
- зобов'язання банку повернути суму, внесену на депозит;
- підписи осіб.

Під час укладення депозитного договору принципове значення мають номінал депозиту, номінальна чи фактична процентна ставка. Номінал депозиту – сума коштів, на яку укладено депозитний договір. Номінальна процентна ставка – це процентна ставка, що вказана в договорі. Фактична процентна ставка – процентна ставка, розрахована застосуванням номінальної ставки до номіналу депозиту, збільшеного на суму сплачених раніше процентів [57].

Нарахування процентів здійснюються з моменту надходження на депозитний рахунок і до моменту повного списання коштів з рахунку вкладника на підставі розпорядження спеціаліста відділу розрахункового обслуговування.

Нараховані проценти перераховують на поточний рахунок клієнта на підставі меморіального ордера. Меморіальний ордер – розрахунковий документ, який складається за ініціативою банку для оформлення операцій щодо списання коштів з рахунку платника (їх зарахування) та внутрішньобанківських операцій.

Термін дії депозитного рахунку може бути пролонгований без укладання нового договору. Незалежно від методу розрахунку процентів, під час визначення кількості днів враховують перший і не враховують останній дні депозитної угоди.

Під час використання номінальної процентної ставки суму процентів за депозитом обраховують множенням номіналу депозиту на процентну ставку, що зазначена у депозитній угоді.

За допомогою фактичної процентної ставки суму процентів визначають за певний період з урахуванням раніше сплачених процентів застосуванням номінальної процентної ставки до номіналу депозиту, збільшеного на суму раніше сплачених процентів (із капіталізацією процентів) [44].

У банківській практиці використовуються три методи визначення кількості днів для розрахунку відсотків:

1) метод «факт/факт» – при розрахунку суми відсотків береться фактична кількість днів у місяці та році;

2) метод «факт/360» – при розрахунку суми відсотків береться фактична кількість днів у місяці, але умовно в році – 360 днів;

3) метод «30/360» – при розрахунку суми відсотків береться умовна кількість днів у місяці – 30 та в році – 360 [28].

Банк може залучати депозити за фіксованою або плаваючою процентною ставками. Суму процентів при використанні номінальної процентної ставки (I) розраховують за формулою:

$$I = \frac{P \cdot i \cdot n}{T}, \quad (1.1)$$

де P – сума номіналу депозиту,

i – номінальна процентна ставка,

n – кількість днів дії депозитної угоди,

T – максимальна кількість днів у році за умовами угоди.

Фактична ставка є ставкою, за якої розмір майбутніх сплачених сум дорівнює номінальній сумі депозиту, її визначають за формулою:

$$P = \sum \frac{I_n}{(1+i)^n}, \quad (1.2)$$

де I_n – сума майбутнього платежу наприкінці періоду n ,

i – річна процентна ставка,

n – період, за який здійснюється платіж у річному обчисленні.

Якщо депозитна операція відображається лише двома потоками (залучення і оплати депозиту та процентів за ним), то фактичну річну процентну ставку визначають за формулою:

$$i = \sqrt[n]{\frac{S}{P}} - 1, \quad (1.3)$$

де S – нарощена сума депозиту наприкінці періоду n , тобто номінал депозиту плюс проценти,

P – сума номіналу депозиту,

n – строк депозиту в річному обчисленні.

Суму нарахованих процентів за депозитом у разі використання фактичної річної процентної ставки розраховують за формулою:

$$I = S \cdot (\sqrt[n]{1+i} - 1), \quad (1.4)$$

де I – сума процентів за поточний період,

S – нарощена сума депозиту наприкінці попереднього періоду (номінал депозиту плюс проценти),

i – річна фактична процентна ставка,

n – кількість періодів, за якими нараховуються проценти за депозитами.

Якщо розрахунок здійснюють за допомогою номінальної процентної ставки (метод однакових частин), то витрати банку в окремі періоди відобразатимуться неточно щодо поточної вартості сумарних зобов'язань за депозитом, які охоплюють номінал та проценти [21].

Розрахунок процентних витрат за допомогою фактичної процентної ставки (актуарний метод) дає змогу розподіляти витрати відповідно до поточної вартості депозиту в окремі періоди і відносити фактичні витрати банку до відповідної суми зобов'язань, зокрема проценти за ним, у визначений час.

Грошові кошти на вкладні (депозитні) рахунки перераховуються юридичними особами з поточних рахунків і повертаються банками в безготівковій формі на поточні рахунки юридичних осіб.

Банки можуть перераховувати грошові кошти на вкладний (депозитний) рахунок юридичної особи з її іншого вкладного (депозитного) рахунку, відкритого в цьому банку, лише в разі зміни банком порядку бухгалтерського обліку рахунку юридичної особи, пов'язаної із: запровадженням банком процедури зміни рахунків клієнтів не за їх ініціативою, у випадках та в порядку, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України; зміною умов договору банківського вкладу (депозиту).

Нараховані проценти за вкладами (депозитами) юридичних осіб відповідно до умов договору банківського вкладу (депозиту) банки можуть перераховувати на поточний рахунок юридичної особи або зараховувати на поповнення вкладу (депозиту).

Проведення розрахункових операцій за вкладними (депозитними) рахунками юридичної особи забороняється, крім операцій, пов'язаних з реалізацією майнових прав на суму вкладу (депозиту) відповідно до укладених договорів застави та законодавства України.

Грошові кошти на вкладні (депозитні) рахунки фізичних осіб можуть бути внесені готівкою, перераховані з іншого вкладного (депозитного) рахунку або поточного рахунку і повертаються банками готівкою або в безготівковій формі на зазначений у договорі рахунок вкладника для повернення коштів чи за заявою вкладника на інший його рахунок. Банки можуть відповідно до умов договору банківського вкладу (депозиту) перераховувати фізичним особам нараховані проценти за вкладами (депозитами) на їх поточний рахунок, для поповнення вкладу (депозиту) або видавати готівкою.

Банки повертають вклади (депозити) та сплачують нараховані проценти у строки, що визначені умовами договору банківського вкладу (депозиту) між вкладником і банком. За договором банківського вкладу (депозиту) незалежно від його виду банк зобов'язаний видати вклад або його частину на першу вимогу вкладника, крім вкладів, розміщених юридичними особами на інших умовах повернення, які встановлені договором.

У разі невиконання (неналежного виконання) банком вимоги фізичної особи про повернення вкладу (депозиту) або його частини (документ на переказ/заява про повернення коштів тощо) банк зобов'язаний:

- прийняти вимогу шляхом проставлення на ній: дати отримання, підпису уповноваженої особи, відбитка штампа банку та видачі фізичній особі письмового повідомлення про невиконання (неналежне виконання) цієї вимоги із зазначенням причини, дати взяття вимоги на облік, дати видачі повідомлення, прізвища, ім'я та по батькові уповноважених осіб і відбитка печатки банку;

- взяти вимогу на облік за відповідним позабалансовим рахунком.

Банк зобов'язаний виконати вимогу відповідно до умов договору банківського вкладу (депозиту). Після виконання вимоги банк списує вимогу з відповідного позабалансового рахунку.

Банк виплачує вкладникові проценти на суму вкладу (депозиту) у розмірі, який установлюється в договорі банківського вкладу (депозиту). Якщо договором не встановлений розмір процентів, то банк зобов'язаний виплатити їх в розмірі облікової ставки Національного банку України [34].

Банк має право змінити розмір процентів, які виплачуються на вклад (депозит) на вимогу, якщо інше не встановлено договором. У разі зменшення банком розміру процентів на вклад (депозит) на вимогу новий розмір процентів застосовується до вкладу (депозиту), внесеного до повідомлення вкладника про зменшення процентів, через один місяць з часу надсилання відповідного повідомлення, якщо інше не встановлено договором.

Проценти на банківський вклад (депозит) виплачуються вкладникові на його вимогу відповідно до строків, визначених у договорі банківського вкладу.

Якщо відповідно до договору банківського вкладу (депозиту) вклад повертається вкладникові на його вимогу до закінчення строку або до настання інших обставин, визначених договором, проценти за цим вкладом виплачуються в розмірі процентів закладами на вимогу, якщо договором не встановлений вищий процент.

Якщо вкладник не вимагає повернення суми строкового вкладу (депозиту) із закінченням строку, установленого договором банківського вкладу, або повернення суми вкладу (депозиту), внесеного на інших умовах повернення, то після настання визначених договором обставин договір вважається продовженим на умовах вкладу на вимогу, якщо інше не встановлено договором [52].

Отже, роблячи висновок з викладеного теоретико-методичного матеріалу, варто зазначити, що для комерційних банків депозитні ресурси – головний і одночасно найдешевший вид ресурсів. Збільшення частки даного елемента в ресурсній базі зменшує процентні витрати, однак висока їх частка послабляє ліквідність банку. Строкові депозитні ресурси вважаються найбільш стабільною частиною залучених ресурсів. Збільшення їх частки у ресурсній базі сприяє підвищенню стійкості банку, дає можливість здійснювати ефективне управління ліквідністю та платоспроможністю банку.

1.3 Депозитна політика банку в сучасних умовах

Специфіка діяльності комерційного банку полягає в тому, що переважна частина його ресурсів формується за рахунок позичкових коштів. При цьому важливу роль у структурі залучених коштів банківської установи відіграють депозити.

Кожен комерційний банк включає в механізм банківського менеджменту необхідність розробки і реалізації депозитної політики. Депозитна політика комерційного банку виступає складовою банківського менеджменту, це комплекс заходів по формуванню депозитного портфеля, а також різноманітні форми та методи щодо реалізації конкурентних позицій на ринку депозитних послуг з метою забезпечення необхідних обсягів депозитних ресурсів. Депозитна політика підпорядковується загальним банківським вимогам, тобто поєднанню ліквідності, дохідності і ризику.

Можливості банків у залученні коштів небезмежні й регламентуються центральним банком будь-якої держави. Так, відповідно до Інструкції № 368 «Про порядок регулювання діяльності банків в Україні» від 28 серпня 2001 р. Національний банк України встановив ряд таких обов'язкових економічних нормативів, як норматив достатності капіталу, максимального розміру кредитного ризику на одного позичальника, максимального розміру залучених грошових вкладів (депозитів) населення та ін. [57]. Особливо регламентована діяльність банків щодо залучення коштів населення.

В умовах використання переважно бюджетних коштів на цілі нового будівництва, технічного переозброєння, розширення та реконструкції виробництва була відсутня потреба в акумуляції строкових вкладів як джерела середньо- і довгострокових банківських кредитних вкладень. Але перехід до дворівневої банківської системи, створення економічно самостійних комерційних банків, переведення господарств на принципи самофінансування визначили проблему формування пасивів як одну з найбільш актуальних у роботі банків.

За існуючого механізму формування депозитної політики банку в Україні, навіть з урахуванням високого професіоналізму менеджерів і застосування сучасних рекомендацій щодо ведення фінансових справ, існує все ще значний ступінь ризику. Нинішній механізм розроблення і втілення депозитної політики на рівні банків не повною мірою відповідає сучасними вимогам банківської діяльності та не має необхідної методологічної основи. Відповідно дискусійними залишаються питання визначення оптимальної депозитної ставки і формування депозитної політики в умовах зростаючої конкуренції.

Залучені банками кошти різноманітні за складом, але головним їх видом є кошти, залучені на певний термін у процесі роботи з клієнтурою (так звані депозити). Розмір винагороди, що виплачується клієнтові за строковим вкладом, залежить від терміну, суми депозиту і виконання вкладником умов договору.

Чим довший термін і чим більша сума внеску, тим більший розмір винагороди. Діюча практика передбачає оформлення строкових вкладів на 1, 3, 6, 9 і 12 місяців або багаторічні терміни. Така детальна градація стимулює вкладників до раціональної організації власних коштів та перетворення їх у внески, а також створює банкам умови для управління своєю ліквідністю.

Процес управління депозитними операціями передбачає наявність комплексу стратегічних і тактичних заходів, які здійснюють комерційні банки з метою акумулювання тимчасово вільних грошових коштів клієнтів для створення власних кредитних ресурсів.

Альтернативність варіантів проведення депозитних операцій стосовно конкретних юридичних і фізичних осіб забезпечує надійність і сталість джерел формування ресурсів банку.

Передумовою ефективного управління депозитними операціями є розширення мережі та видів депозитних рахунків, задоволення потреб клієнтів у різноманітних банківських послугах, надання гарантій вкладникам через систему страхування депозитів тощо. При цьому режим функціонування депозитних рахунків у банку має відповідати найвищим стандартам індивідуального обслуговування клієнтів і здійсненню депозитних операцій у спрощеному порядку [15].

Стратегічне управління депозитами передбачає урахування всього комплексу факторів, які створюють зовнішнє середовище для банківської діяльності та включає заходи, спрямовані на збільшення частки банку на ринку депозитів. До тактичних інструментів управління депозитними операціями належать заходи поліпшення внутрішньої організації депозитної роботи банку:

- вдосконалення порядку виконання депозитних угод;
- поліпшення роботи персоналу банку, який займається пасивними операціями;
- впровадження нових форм роботи з клієнтами;
- зниження ймовірності ризику та нераціональних рішень щодо

депозитних операцій та ін.

Інакше кажучи, стратегічне управління депозитною діяльністю банку передбачає дослідження депозитного ринку, регулювання попиту і пропозиції на депозитні послуги. В основі тактичного управління депозитними операціями банку лежить, у першу чергу, налагодження чіткого моніторингу кількості та якості свого депозитного портфеля. Характерною рисою депозитних операцій є активна роль клієнта банку, який самостійно визначає розмір вкладу, тобто частину своїх доходів, яку він спрямовує на заощадження.

Тому вагоме місце в процесі управління депозитними операціями комерційного банку мають займати заходи впливу на економічну поведінку потенційних вкладників. Очевидно, що порядність та чесність банку відносно клієнтів повинні бути нормою, навіть у найбільш несприятливих ситуаціях для банківської діяльності.

На формування термінових депозитів також можуть впливати ряд факторів, зокрема кількість клієнтів, кількість рахунків, зміна валютних курсів. У свою чергу, можна виділити фактори, що впливають на кількість клієнтів банку і згодом визначають величину залишків коштів на рахунках. До таких факторів належать макроекономічні показники розвитку країни (наприклад, рівень інфляції, доходів населення).

Таким чином, особливості формування залишків на рахунках клієнтів пояснюються впливом як кількісних, так і якісних факторів. При цьому необхідно відзначити, що не всі фактори, які впливають на рівень залишків коштів на рахунках клієнтів, піддаються кількісному оцінюванню. Так, ризик репутації банку, юридичний ризик, якісні фактори (наприклад, зміна керівництва банку) такій оцінці не піддаються [15].

З метою забезпечення необхідної структури, обсягу і рівня витрат за депозитними зобов'язаннями банківський менеджмент застосовує різні методи управління залученими коштами – цінові та нецінові.

Цінові методи передбачають використання відсоткової ставки за

депозитами як головного інструменту в конкурентній боротьбі за вільні грошові кошти фізичних і юридичних осіб. Підвищення пропонованої банком ставки дозволяє залучити додаткові ресурси, тоді як утримання або зниження депозитної ставки відбувається за умови перенасичення банку ресурсами чи відсутності прибуткових напрямків їх розміщення.

Для нецінових методів управління залученими коштами банку характерним є застосування різноманітних прийомів заохочення клієнтів, які прямо не пов'язані зі зміною депозитних ставок:

- реклама;
- підвищення рівня і комплексність обслуговування;
- розширення асортименту банківських продуктів;
- надання додаткових безкоштовних послуг;
- розташування філій у місцях, наближених до клієнтів;
- розвиток дистанційного банківського обслуговування;
- пристосування графіка роботи до потреб клієнтів.

Крім того, банки вдаються до таких прийомів, як проведення лотереї серед клієнтів, безкоштовна розсилка виписок по рахунках, відкриття депозитів новонародженим як подарунок від банку, обладнання безкоштовних автомобільних стоянок біля банку, встановлення банкоматів у публічних місцях, проведення безготівкових розрахунків за допомогою пластикових карток, надсилання клієнтам привітань і подарунків до свят від імені керівництва банку тощо.

Слід відзначити, що нецінові методи управління базуються на маркетингових дослідженнях того сегмента ринку, який обслуговується банком, вивченні потреб клієнтури, розробці нових фінансових інструментів та операцій. При цьому використання нецінових методів потребує значних витрат. Тому, обираючи метод управління залученими коштами, керівництво банку повинно порівнювати витрати, пов'язані з підвищенням депозитної ставки з витратами, які будуть супроводжувати впровадження нецінових прийомів. Проте на практиці ці два методи можуть застосовуватись

паралельно [42].

На нашу думку, в умовах загострення конкурентної боротьби в банківській сфері належну увагу необхідно приділяти саме неціновим методам управління, оскільки підвищення депозитних ставок має обмеження і застосовування цього методу управління не завжди можливе.

В Україні банки надають перевагу саме ціновим методам управління, оскільки депозитні ставки централізовано не регулюються і встановлюються самостійно менеджментом банку залежно від потреби в залучених коштах. Тому очевидним є те, що депозитні ставки значно відрізняються між собою не тільки в динаміці, а й від банку до банку [32].

Залежно від виду депозитного рахунку, строку розміщення коштів на депозиті та суми вкладу банки встановлюють диференційовані ставки. Ціноутворення за депозитними зобов'язаннями банку ґрунтується на аналізі співвідношення між депозитною ставкою і витратами банку на обслуговування кожного виду депозитних рахунків. Якщо операційні витрати банку за рахунком значні (наприклад, розрахунковим рахунком клієнта), то ставка буде низькою або взагалі відсотки не виплачуватимуться. Іноді витрати з обслуговування депозиту банк перекладає на клієнта, стягуючи фіксовану комісійну винагороду за проведення кожної операції, а відсотки виплачує за залишком коштів на клієнтському рахунку.

Рівень депозитної ставки залежить від багатьох факторів, зокрема попиту і пропозиції грошових коштів на ринку, попиту на кредити, норми обов'язкових резервів за зобов'язаннями банку, обов'язкових вимог НБУ щодо співвідношення вкладів фізичних осіб і регулятивного капіталу банку, структури та умов вкладу, правил обліку та оподаткування доходів, завищеного рівня процентних ставок інсайдерам банку, рівня конкуренції, демпінгової політики окремих банків, які тільки виходять на ринок і прагнуть за будь-яку ціну завоювати своє місце, необґрунтовано підвищуючи депозитні ставки.

Банк, встановлюючи депозитну ставку, повинен враховувати те, що

власник грошових заощаджень розглядає різні варіанти вкладення коштів: підприємницьку діяльність, купівлю реальних активів (нерухомість, автомобілі тощо), придбання цінних паперів, надання позик. Відповідно інвестор, обираючи один із варіантів, прагне компенсувати втрачені можливості одержання доходу, які передбачалися в інших варіантах.

Тому, щоб зацікавити вкладника у розміщенні грошей у банку і змусити відмовитися від інших варіантів, необхідно компенсувати йому середній рівень дохідності в економіці країни.

Вважається, що цей рівень майже дорівнює реальним темпам економічного піднесення за певний період і відображає дійсне економічне зростання на протигагу інфляційним знеціненням. У такий спосіб і визначається реальна відсоткова ставка позичених коштів. Економісти підраховали, що реальні темпи росту для стабільної економіки перебувають у межах 2,5-4,0%. Вищі темпи економічного росту можуть бути досягнуті деякими економіками на певних етапах розвитку, але періоди такого інтенсивного підйому, як правило, нетривалі [24].

За окремими видами строкових депозитних рахунків величина відсоткової ставки визначається сумою, терміном вкладу, специфікою функціонування рахунку, обсягом і характером супутніх послуг та залежить від дотримання клієнтом умов договору. Визначальним фактором при встановленні розміру процентної ставки за строковими вкладами є термін, на який розміщені кошти: чим довший термін, тим вищий рівень відсотка. Також суттєвим моментом є частота виплати відсотків: чим частіше здійснюються виплати, тим нижче рівень процентної ставки.

Для розрахунку та виплати відсотків існує кілька методів. Традиційним видом нарахування є прості відсотки, коли як база для розрахунку використовується фактичний залишок вкладу. Виходячи з передбаченого договором відсотка, відбувається розрахунок і виплата доходу по вкладу зі встановленою періодичністю.

Іншим видом розрахунку є складні відсотки (нарахування відсотка на

відсоток). У цьому випадку після закінчення розрахункового періоду на суму вкладу нараховується відсоток і отримана величина приєднується до суми вкладу. У наступному розрахунковому періоді відсоткова ставка застосовується до нової, збільшеної на суму нарахованого раніше доходу, бази. Складні відсотки використовуються у разі, якщо фактична виплата доходу здійснюється по закінченні терміну дії вкладу. Досить привабливим для вкладників є застосування відсоткової ставки, прогресивно зростаючої залежно від часу фактичного перебування коштів у внеску. Такий порядок нарахування доходу стимулює збільшення терміну зберігання коштів і захищає внесок від інфляції.

Окремі банки з метою компенсації інфляційних втрат пропонують виплату відсотків наперед. У даному випадку вкладник при розміщенні коштів на визначений термін відразу ж отримує належний йому дохід. Якщо договір буде розірваний достроково, то банк перерахує відсотки по внеску, а переплачені суми будуть утримані з суми внеску.

З метою стимулювання залучення коштів, окрім гнучкої процентної політики, банки повинні створювати своїм вкладникам гарантії надійності розміщення коштів на вклади шляхом утворення страхових фондів або страхових резервів. Для забезпечення захисту інтересів вкладників та надання гарантій компенсації коштів у разі банкрутства банків в Україні створено Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. Його ресурси формуються за рахунок піврічних виплат учасників у розмірі 0,25% від загальної суми вкладів банку.

Проте кризи демонструють недосконалість механізму захисту вкладників та неспроможність фонду забезпечити своєчасне повернення коштів з банків. Так, згідно існуючого порядку виплати з Фонду гарантування вкладів починаються лише після початку процедури ліквідації банку. При цьому від моменту неспроможності банку виплачувати кошти своїм вкладникам до ліквідації можуть пройти роки. Тому проблема страхування депозитів залишається актуальною.

Для банків існують деякі складнощі при реалізації депозитної політики. По-перше, депозитне залучення коштів пов'язане зі значними маркетинговими дослідженнями, грошовими та матеріальними витратами банків. По-друге, одну частину залучених коштів банки повинні зберігати в Національному банку України, а за іншу здійснювати платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. По-третє, депозитне залучення коштів залежить в основному від ініціативи потенційних вкладників, а не від банку, якому часто буває складно, а то й неможливо здійснити оперативне залучення коштів у вклади. І, нарешті, варто урахувати обсяги тимчасово вільних грошових коштів у межах окремо взятого регіону та країни загалом [12].

Основні проблеми формування та реалізації депозитної політики банків України та шляхи їх вирішення подані в табл. 1.2. Узагальнивши існуючі проблеми у сфері залучення депозитів, сформулюємо такі рекомендації щодо підвищення ефективності депозитної політики банків:

- застосування досвіду зарубіжних комерційних банків, зокрема, запровадження рахунків клієнтів із різноманітним режимом функціонування (NOW – рахунки);
- надання клієнтам різноманітних додаткових послуг поряд із традиційним обслуговуванням, мінімізація витрат часу для них;
- впровадження нових банківських технологій та покращення за рахунок цього якості обслуговування клієнтів;
- залучення кваліфікованих спеціалістів у сфері психологічних наук для більш продуктивної роботи з клієнтами;
- проведення маркетингового аналізу ринку депозитних послуг шляхом виявлення кола потенційних клієнтів з метою врахування їх інтересів та задоволення потреб у сфері депозитного обслуговування;
- розробка ефективної відсоткової політики, яка є одним із головних чинників при виборі клієнтом банку, а з іншого боку, процентна політика виступає основним важелем у конкурентній боротьбі банків за вільні грошові кошти фізичних та юридичних осіб;

– розповсюдження реклами, яка б містила достовірну інформацію про умови залучення вкладів, з метою формування довіри у потенційних клієнтів.

Таблиця 1.2 – Проблеми формування та реалізації депозитної політики банків України

Проблеми	Шляхи їх вирішення
1. Розробка депозитної політики, привабливої для клієнтів та прибуткової для банків	1.1. Розробка простих і зрозумілих споживачу депозитних продуктів, які б не потребували значних витрат з боку банку; врахування інтересів певного сегмента споживачів, на який орієнтується банківська установа
	1.2. Розвиток новітніх банківських технологій, поліпшення якості обслуговування банком клієнтів
	1.3. Використання широкої номенклатури депозитних послуг, а також застосування сучасних технологій їх розробки
2. Формування довіри у потенційного клієнта	2.1. Формування бездоганної ділової репутації банку
	2.2. Забезпечення фінансової стійкості та надійності банку
	2.3. Ретельне та постійне вивчення інтересів і запитів вкладників – юридичних та фізичних осіб, надання найзручніших форм депозитного обслуговування (тобто мінімізація витрат часу для них)
3. Підвищення зацікавленості індивідуальних осіб у розміщенні своїх коштів на вкладних рахунках	3.1. Переорієнтація депозитної політики на нові джерела ресурсів, її модернізація та перегляд цілей
	3.2. Запровадження новітніх організаційних форм ведення депозитних рахунків населення; активніше використання можливостей з комплексного обслуговування клієнтури, тобто необхідність надання індивідуальним вкладникам додаткових послуг, які супроводжують взаємини із банком у процесі традиційного депозитного обслуговування
4. Використання цінових методів залучення ресурсів	4.1. Упровадження політики ефективного використання відсоткової ставки закладами як головного важеля в конкурентній боротьбі за вільні грошові кошти фізичних та юридичних осіб
	4.2. Проведення дослідження цінової чутливості того споживчого сегмента, який банк обслуговує, та встановлення оптимальних цін
	4.3. Формування банками адекватної процентної політики, спрямованої на залучення та стійке утримання коштів населення
5. Використання нецінових методів залучення ресурсів	5.1. Розповсюдження реклами; поліпшення якості обслуговування клієнтів; розширення спектра депозитних послуг; комплексне обслуговування; додаткові види послуг закладами; розширення філійної мережі
	5.2. Залучення до роботи в банку досвідчених менеджерів, які володіють навичками розробки та впровадження пакетів депозитних послуг

Отже, виділяють два механізми управління депозитною політикою: цінові та нецінові методи. Сутність цінових методів полягає у використанні

відсоткової ставки за депозитами як головного інструменту, тоді як нецінові методи включають маркетинг, рекламу, вищий рівень обслуговування, розвиток мережі відділень та інфраструктури, а також надання додаткових послуг, у т.ч. прямо не пов'язаних з банківською діяльністю. Удосконалення та застосування нецінових методів характерне для банківських систем розвинених країн, в яких можливості з управління відсотковою ставкою обмежені законодавчими або економічними факторами.

Для України на даний момент розвитку властивим є застосування, перш за все, цінових методів регулювання депозитів. Разом з тим, нецінові методи управління стають все популярнішими, адже загострення конкурентної боротьби та зниження загального рівня доходності спонукає банки до пошуку нових прийомів заохочення клієнтів. Вітчизняні банки застосовують такі види процентів, як прості, складні, прогресивно зростаючі, а також виплата відсотків наперед.

Важливою проблемою розвитку депозитів в Україні є недосконалість системи страхування вкладів. Незважаючи на існування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, механізм здійснення виплат не дає можливості проводити їх відразу при виникненні проблем у банку. У свою чергу, це призводить до суттєвих затримок у виплатах заощаджень (інколи затримки досягають кількох років), що не додає надійності та довіри до банківської системи.

Висновки до розділу 1

Стабільне функціонування та подальший розвиток банківської системи України знаходяться в тісному взаємозв'язку із нарощуванням обсягів банківських ресурсів. Від того, наскільки комерційні банки приділятимуть увагу формуванню ресурсів, залежить їх спроможність здійснювати активні банківські операції та надавати послуги, фінансова стійкість банківської системи, її місце та роль в процесах економічних перетворень, інтеграція

банківської системи України у європейський економічний простір. Тому важливим напрямом зміцнення банківської системи та розширення масштабів її діяльності є зростання рівня концентрації грошових ресурсів суспільства у банківських установах.

Для банків депозитні ресурси є головним і одночасно найдешевшим видом ресурсів. Збільшення частки даного елемента в ресурсній базі зменшує процентні витрати, однак висока їх частка послабляє ліквідність банку. Строкові депозитні ресурси вважаються найбільш стабільною частиною залучених ресурсів. Збільшення їх частки у ресурсній базі сприяє підвищенню стійкості банку, дає можливість здійснювати ефективне управління ліквідністю та платоспроможністю банку.

Специфіка діяльності банків полягає в тому, що переважна частина їхніх ресурсів формується за рахунок позичкових коштів. При цьому важливу роль у структурі залучених коштів банківської установи відіграють депозити.

Кожен банк включає в механізм банківського менеджменту необхідність розробки і реалізації депозитної політики. Депозитна політика банку виступає складовою банківського менеджменту, це комплекс заходів по формуванню депозитного портфеля, а також різноманітні форми та методи щодо реалізації конкурентних позицій на ринку депозитних послуг з метою забезпечення необхідних обсягів депозитних ресурсів. Депозитна політика підпорядковується загальним банківським вимогам, тобто поєднанню ліквідності, дохідності і ризику.

2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ АТ «УКРСИББАНК»

2.1 Економіко-організаційна характеристика АТ «УКРСИББАНК»

Сьогодні АТ «УКРСИББАНК» усупереч викликам, які зумовлює російсько-українська війна, продовжує функціонувати на засадах сталого розвитку. Стратегія його банківської діяльності спрямована на те, щоби бути універсальним банком, який пропонує різноманітні продукти із застосуванням гнучкого та виваженого ризик-орієнтованого підходу. Так, банк поєднує сильні сторони та експертизу різних бізнес-напрямів для надання продуктів, що максимально відповідають потребам клієнтів.

Місія банку – бути стабільним партнером, який пропонує сучасний та надійний банкінг за підтримки провідної європейської групи, дбає про клієнтів і працівників, сприяє зміцненню української економіки, позитивно впливає на розвиток суспільства [15].

До того ж, однією з ключових цілей банку є нарощування клієнтської бази та збільшення лояльності клієнтів. АТ «УКРСИББАНК» прагне бути:

- міжнародним банком, який має найбільшу довіру та робить свій внесок у розвиток здорової економіки України, застосовуючи гнучкий і зважений підхід з урахуванням ризиків;
- привабливим і передбачуваним фінансовим партнером для своїх відповідальних клієнтів;
- кращим місцем роботи для своїх працівників.

Стратегічний вибір акціонерів АТ «УКРСИББАНК» полягає у побудові стійкого універсального банку із сильною та різноманітною клієнтською базою із забезпеченням надійної підтримки ліквідності, виваженою політикою кредитного ризику, сильною комплаєнс-культурою, а також відповідним співвідношенням між витратами та доходами, документально зазначеними у

щорічному бюджеті та трирічному плані розвитку. UKRSIBBANK BNP Paribas Group прагне стати лідером у сфері сталого фінансування.

Працюючи разом із партнерами та клієнтами, банк сприяє розвитку екологічно чистої та інклюзивної економіки, робить стале фінансування основою довгострокового партнерства. Крім того, банк здійснює позитивний вплив на українську економіку, суспільство та довкілля.

На фінансових ринках АТ «УКРСИББАНК» забезпечує належне управління ліквідністю та процентним ризиком, продаж валюти для корпоративних і роздрібних клієнтів, брокерські та депозитарні послуги.

Для корпоративних клієнтів у банку пропонують:

- так звану філософію «Єдиного Банку»;
- роботу з централізованою командою, що обслуговує три сегменти (міжнародні компанії, локальних корпоративних клієнтів, агрокомпанії).

Суб'єкти малого бізнесу – клієнти АТ «УКРСИББАНК» завжди можуть розраховувати на надання щоденних банківських рішень для підтримки клієнтів за допомогою: платіжних рішень банку; банківських карток; депозитів (строкових і до запитання); кредитів; страхування; інтернет-платформи UKRSIB business.

Щодо роздрібного бізнесу, то основна увага приділяється сегменту «Premium», упроваджуються інноваційні цифрові рішення, надається супровід угод та транзакцій, пропонується велика і стабільна депозитна база, споживче кредитування [16].

Мета банку – бути партнером розвитку країни, збільшуючи частку ринку кредитування та інноваційні послуги в прибуткових клієнтських/продуктових нішах, а також використовувати кращі практики та досвід міжнародної групи BNP Paribas.

Успішна діяльність банку значною мірою залежить від обраної концепції управління ризиками.

Основна мета управління ризиками банку полягає в сприянні стратегії та місії банку за рахунок створення надійної, безпечної та пильної системи

управління ризиками, яка діє у довгостроковій перспективі на основі належного впровадження багаторічної практики BNP Paribas SA (Франція) у сфері управління ризиками, повної відповідності вимогам місцевого регулятора та групи, які змінюються, та забезпеченню адекватного і актуального ризик-апетиту з належним балансом між потребами бізнесу, які зростають, та обережністю у ставленні до ризиків [17].

Основна ціль процесу управління ризиками АТ «УКРСИББАНК» полягає в уникненні та мінімізації ризиків у відповідності до прийнятого ризик-апетиту та бізнес-моделі банку.

Задля цього затверджено такі функції системи управління банківськими ризиками:

- прийняття рішень об'єктивно і неупереджено, як «другої пари очей», з глибоким розумінням ризиків, які приймаються, та довгострокових наслідків цих рішень, з найвищими комплаєнс-стандартами та нормами поведінки;

- звітування та оповіщення керівництва банку про притаманні та потенційні зовнішні та внутрішні ризики, на які наражається банк;

- перспективний погляд на еволюцію ризику та його вплив на діяльність та платоспроможність банку є ключовими;

- консультування правління, бізнесу та інших функцій підтримки щодо визначення відповідного рівня ризик-апетиту, про потенційні недоліки системи управління ризиками на будь-якому рівні організації та про необхідні дії, які мають бути вжиті для зміцнення системи;

- сприяння поширенню та розвитку культури ризику на всіх рівнях організації;

- адаптація системи управління ризиками та структури до внутрішніх (бізнес) та зовнішніх (регуляторних) вимог.

Для цих цілей процеси управління ризиками повинні одночасно бути пильними, надійними, простими, ефективними та адаптивними до змін у нормативному, макроекономічному та конкурентному середовищі, а також до особливостей бізнесу.

Суттєвими видами ризику для банку є такі:

- кредитний ризик;
- ринковий ризик;
- ризик зміни процентних ставок;
- ризик ліквідності;
- операційний ризик (включно з правовим, інформаційним ризиками та ризиком порушення безперервності бізнесу);
- комплаєнс-ризик;
- репутаційний ризик;
- модельний ризик.

Функціями управління ризиками в банку є безпосередньо департамент комплаєнс-контролю (стосовно комплаєнс-ризиками та репутаційного ризику) та департамент управління ризиками (стосовно інших суттєвих видів ризику, зазначених вище), які діють на рівні другої лінії захисту.

Банк організовує систему управління ризиками, яка ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту.

1) Перша лінія – на рівні бізнес-підрозділів банку та підрозділів підтримки діяльності банку. Ці підрозділи приймають ризики та відповідають за них і подають звіти щодо поточного управління ризиками.

2) Друга лінія – на рівні департаменту управління ризиками та департаменту комплаєнс-контролю.

3) Третя лінія – на рівні департаменту внутрішнього аудиту щодо перевірки та оцінки ефективності функціонування системи управління ризиками.

Для підвищення ефективності управління ризиками банку створено комітет з ризиків та комплаєнс-комітет наглядової ради, які є складовою організаційної структури системи управління ризиками. Керівники функцій управління ризиками (Chief Risk Officer та Chief Compliance Officer) наділені правом вето на рішення правління банку та будь-яких його комітетів задля

забезпечення дотримання діяльності банку в межах встановленого ризик-апетиту, політики щодо управління ризиками та своїх компетенцій.

Окрім комітетів наглядової ради, основним суб'єктом управління ризиками банку є система колегіальних комітетів (як то правління банку, кредитні комітети, комітет з управління активами та пасивами, комітет внутрішнього контролю, комітет з питань фінансового моніторингу тощо), які регулюються окремими положеннями банку відповідно до прийнятої системи управління кожним видом ризику.

Для аналізу, контролю та ефективного управління ризиками розроблено і впроваджено систему управлінської звітності, яка містить точну, повну, своєчасну та актуальну інформацію щодо суттєвих видів банківських ризиків. Основним завданням управлінської звітності щодо ризиків є висвітлення та зосередження уваги кінцевих користувачів на ключових та релевантних індикаторах ризику, які зазнали суттєвої зміни протягом звітного періоду та/або які можуть призвести до зростання банківських ризиків для АТ «УКРСИББАНК». На рис. 2.1 наведені ключові компоненти чинної стратегії банку.

ЗРОСТАННЯ БІЗНЕСУ	ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ
Посилення франшизи та збільшення частки ринку Високоякісне банківське кредитування для диверсифікації зростання доходів Задоволеність клієнтів банку Забезпечення високої прибутковості і RONE (рентабельності чистого капіталу) вище вартості власного капіталу	Трансформація банку Адаптація наших клієнтських каналів до змін цифрової поведінки Покращення використання даних та штучного інтелекту Гарантування безпечних ІТ-систем банку Партнерство з фінтех (Dreams, Rewire)
ЕФЕКТИВНІСТЬ	ПОЗИТИВНИЙ БАНКІНГ
Agile@scale для швидшої розробки продуктів Удосконалення процесу E2E для швидшого обслуговування клієнтів Забезпечення оптимізації витрат Адаптація ресурсів до нових навичок	Підвищення обізнаності ESG підходу (Environmental, Social, Governance) Залучення співробітників як промоутерів трансформації банку Нові способи роботи, спрямовані на сучасний банкінг

Рисунок 2.1 – Ключові компоненти стратегії АТ «УКРСИББАНК» на період 2022-2025 рр.

Стратегія банку зумовлює його бізнес-модель, пріоритетні, характер відносин із контрагентами та банківськими клієнтами [15]. У табл. 2.1 проаналізовані основні фінансово-економічні показники банку в динаміці.

Таблиця 2.1 – Аналіз фінансово-економічних показників АТ «УКРСИББАНК» у динаміці за 2020-2022 роки

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				20/19 рр.	21/20 рр.	20/19 рр.	21/20 рр.
Доходи загальні, тис. грн	7540450	6230022	6630435	-1310428	400413	-17,38	6,43
Процентні доходи, тис. грн	5236310	3956922	3968215	-1279388	11293	-24,43	0,29
Комісійні доходи, тис. грн	2304140	2273100	2662220	-31040	389120	-1,35	17,12
Витрати загальні, тис. грн	-1597291	-1229881	-960811	367410	269070	-23,00	-21,88
Процентні витрати, тис. грн	-1030141	-662878	-311851	367263	351027	-35,65	-52,95
Комісійні витрати, тис. грн	-567150	-567003	-648960	147	-81957	-0,03	14,45
Чистий прибуток, тис. грн	2580448	1312022	1454486	-1268427	142465	-49,16	10,86
Рентабельність активів, %	4,85	1,81	1,86	-3,04	0,05	×	×
Рентабельність капіталу, %	38,07	16,22	15,24	-21,85	-0,98	×	×

Аналіз основних фінансово-економічних показників свідчить, що банк розвивається, переважно його комісійні доходи зростають на тлі зменшення витрат, а це забезпечує АТ «УКРСИББАНК» досить високу рентабельність активів, і особливо власного капіталу, щоправда ці узагальнюючі показники ефективності за весь період аналізу знизилися. Незначне збільшення простежується щодо рентабельності активів з 2021 р. по 2022 р. Це демонструє діаграма на рис. 2.2.

У цілому прибутковість АТ «УКРСИББАНК» суттєво залежить від процентних і комісійних доходів, вага останніх при цьому дещо підвищилася.

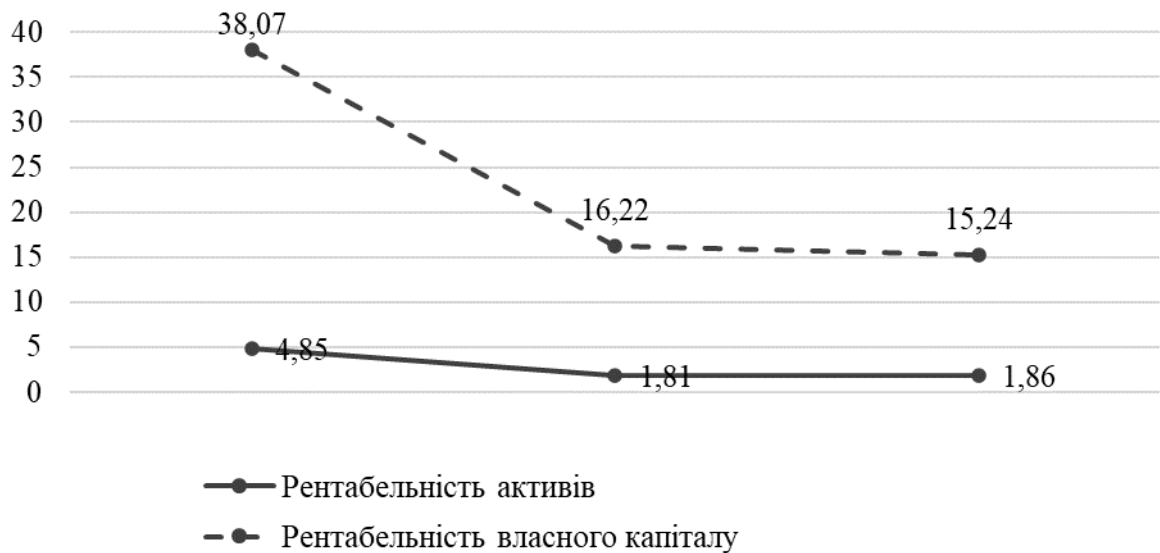

Рисунок 2.2 – Динаміка узагальнюючих показників рентабельності банку за 2020-2022 рр., %

Натомість узагальнюючі показники ефективності банківської діяльності в 2021 р. суттєво знизилися через коронакризу, хоча банк залишився прибутковим. Уже в 2022 р. фінансовий менеджмент зміг відновити зростання прибутковості банку, що свідчить про його адаптивні можливості та суттєвий фінансовий потенціал. Слід зазначити, що в умовах воєнного стану та відповідних викликів банк отримує фінансову підтримку від материнської зарубіжної компанії, що також забезпечує його надійність і стійкість.

2.2 Структурно-динамічний аналіз фінансової звітності банку

В табл. 2.2 проаналізовані абсолютні показники, що формують фінансовий результат АТ «УКРСИББАНК», серед яких важливе значення мають процентні доходи банку. Цікаво, що протягом проаналізованого періоду банк дещо збільшив надходження від комісійних доходів, а його процентні доходи зменшилися. Закономірно зростали витрати на виплати працівникам банку. До речі, банк не мав іншого доходу, тому сукупний дохід тотожний чистому прибутку.

Таблиця 2.2 – Динаміка показників доходів і витрат
АТ «УКРСИББАНК» за 2020-2022 рр.

Показники	Роки, тис. грн			Відхилення			
				Абсолютне, тис. грн		Відносне, %	
	2020	2021	2022	20/19	21/20	20/19	21/20
1	2	3	4	5	6	7	8
Процентні доходи	5236310	3956922	3968215	-1279388	11293	-24,43	0,29
Процентні витрати	-1030141	-662878	-311851	367263	351027	-35,65	-52,95
Комісійні доходи	2304140	2273100	2662220	-31040	389120	-1,35	17,12
Комісійні витрати	-567150	-567003	-648960	147	-81957	-0,03	14,45
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою	566811	519653	600136	-47158	80483	-8,32	15,49
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти	7167	71353	-85238	64186	-156591	895,58	-219,46
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-79300	15638	25914	94938	10276	-119,72	65,71
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю	-49970	0	-52851	49970	-52851	-100,00	×
Інші операційні доходи (витрати)	0	-32731	-52866	-32731	-20135	×	61,52
Чисті доходи від банківської діяльності	6387867	5574054	6104719	-813813	530665	-12,74	9,52
Витрати на виплати працівникам	-1964022	-2142750	-2300361	-178728	-157611	9,10	7,36
Інші адміністративні та операційні витрати	-1074502	-1073765	-1204903	737	-131138	-0,07	12,21

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8
Амортизаційні витрати	-354446	-465114	-523030	-110668	-57916	31,22	12,45
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності)	-153286	-310607	-317143	-157321	-6536	102,63	2,10
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	2841611	1581818	1759282	-1259793	177464	-44,33	11,22
Інші прибутки (збитки)	29589	11165	23525	-18424	12360	-62,27	110,70
Прибуток (збиток) до оподаткування	2871200	1592983	1782807	-1278217	189824	-44,52	11,92
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	-290752	-280962	-328321	9790	-47359	-3,37	16,86
Прибуток (збиток)	2580448	1312022	1454486	-1268427	142465	-49,16	10,86
Сукупний дохід банку	2580448	1312022	1454486	-1268427	142465	-49,16	10,86

Політика управління банком спрямована на ефективне управління всіма видами ресурсів, поліпшення фінансових показників діяльності, підвищення вартості його активів. За проаналізований період чистий прибуток від діяльності АТ «УКРСИББАНК» зменшився (рис. 2.3).

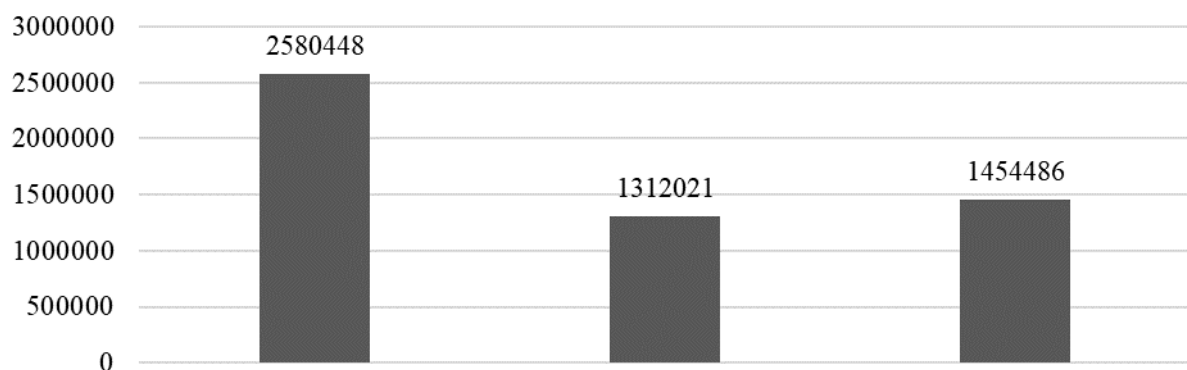

Рисунок 2.3 – Коливання чистого прибутку АТ «УКРСИББАНК» за 2020-2022 рр., тис. грн

Таблиця 2.3 – Аналіз динаміки активів АТ «УКРСИББАНК» за період 2020-2022 рр.

Показники	Роки						Відхилення			
	2020		2021		2022		20/19		21/20	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Готівка	2190833	4	3559826	5	2723482	3	1368993	1	-836344	-1
Кошти обов'язкових резервів банку в НБУ та короткострокові розміщення в НБУ	3135959	6	3042109	4	3227053	4	-93850	-2	184944	0
Кореспондентські рахунки, депозити та кредити овернайт у банках	5089431	10	11999317	17	10523207	13	6909886	7	-1476110	-3
Кредити та аванси банкам	5052021	9	11503446	16	13609427	17	6451426	6	2105981	2
Похідні фінансові активи	20577	0	3398	0	4924	0	-17179	0	1526	0
Кредити та аванси клієнтам	21371168	40	21067038	29	28459815	36	-304130	-11	7392777	7
Інвестиції в цінні папери	13333834	25	18309865	25	16694530	21	4976031	0	-1615335	-4
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства	0	0	189	0	189	0	189	0	0	0
Основні засоби	1249192	2	1266475	2	1345633	2	17283	-1	79158	0
Інвестиційна нерухомість	4	0	4	0	4	0	0	0	0	0
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	521649	1	527869	1	527676	1	6220	0	-193	0
Поточні податкові активи	527214	1	231930	0	0	0	-295284	-1	-231930	0
Відстрочені податкові активи	82615	0	97539	0	115556	0	14924	0	18017	0
Активи із права користування	622724	1	268557	0	192993	0	-354167	-1	-75564	0
Інші фінансові активи	0	0	220890	0	275550	0	220890	0	54660	0
Інші нефінансові активи	0	0	217524	0	335134	0	217524	0	117610	0
Загальна сума активів	53197220	100	72315976	100	78035173	100	19118756	0	5719197	0

Економічну ефективність банківської діяльності можна визначити на основі співвідношення витрат на залучення ресурсів та доходів від їх розміщення. В табл. 2.3 проаналізовані в динаміці склад і структура активів банку за період з 2020 р. по 2022 р. Так, станом на 31 грудня 2022 р. кошти обов'язкових резервів банку в Національному банку України у сумі 3179876

тис. грн (31 грудня 2021 р. – 2962511 тис. грн) були представлені депозитами обов’язкових резервів, які банк не міг використовувати для фінансування у своїй повсякденній діяльності. З 2021 р. склад активів банку дещо диференціювався. Деякі зменшилися, наприклад, похідні фінансові активи й активи з права користування, поточні податкові активи, проте їхня питома вага не є значною в структурі валюти балансу АТ «УКРСИББАНК», де найбільшу частку традиційно мають кредити та інвестиції. До речі, кредити зросли більшими темпами, ніж інвестиції в цінні папери.

Важливо, що на 31 грудня 2022 та 2021 рр. максимальна сума кредитного ризику за кредитами та авансами банкам, без урахування впливу будь-якого забезпечення та інших кредитних покращень, становила 13609427 тис. грн та 11503446 тис. грн відповідно. Станом на 31 грудня 2022 р. максимальна сума кредитного ризику за інвестиціями у цінні папери, без урахування будь-якого забезпечення та інших кредитних покращень, становила 16693270 тис. грн (31 грудня 2021 р. – 18308605 тис. грн). За проаналізований період загальна величина активів банку збільшилася на 24837953 тис. грн або 46,69% (рис. 2.4).

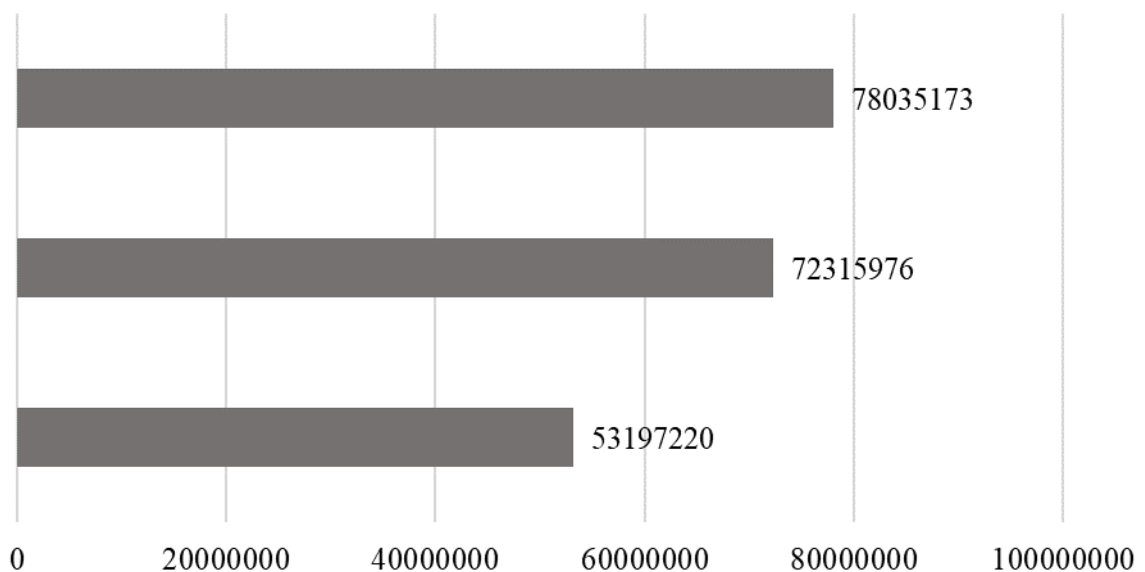

Рисунок 2.4 – Зростання загальних активів АТ «УКРСИББАНК» за 2020-2022 рр., тис. грн

У табл. 2.4 проаналізовані зобов'язання банку також у динаміці.

Таблиця 2.4 – Аналіз динаміки зобов'язань АТ «УКРСИББАНК» за 2020-2022 рр.

Показники	Роки						Відхилення			
	2020		2021		2022		20/19		21/20	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Кошти банків	3979	0	2947	0	2288	0	-1032	0	-659	0
Похідні фінансові зобов'язання	702	0	4587	0	12040	0	3885	0	7453	0
Кошти клієнтів	45424255	98	63102454	98	66984784	98	17678199	0	3882330	0
Орендні зобов'язання	0	0	248771	0	183637	0	248771	0	-65134	0
Поточні податкові зобов'язання	0	0	0	0	113659	0	0	0	113659	0
Інші фінансові зобов'язання	740023	2	662885	1	990837	1	-77138	-1	327952	0
Інші нефінансові зобов'язання	0	0	203398	0	202508	0	203398	0	-890	0
Субординований борг	249348	1	0	0	0	0	-249348	-1	0	0
Загальна сума зобов'язань	46418307	100	64225042	100	68489753	100	17806735	0	4264711	0

У структурі зобов'язань кошти клієнтів мають левову частку та найбільше зростають, за виключенням похідних фінансових зобов'язань. Сума залишків на рахунках найбільших 10 клієнтів банку станом на 31 грудня 2022 р. становила 4492905 тис. грн (31 грудня 2021 р. – 4618166 тис. грн), або 7% (31 грудня 2021 р. також 7%) від загальної суми коштів клієнтів.

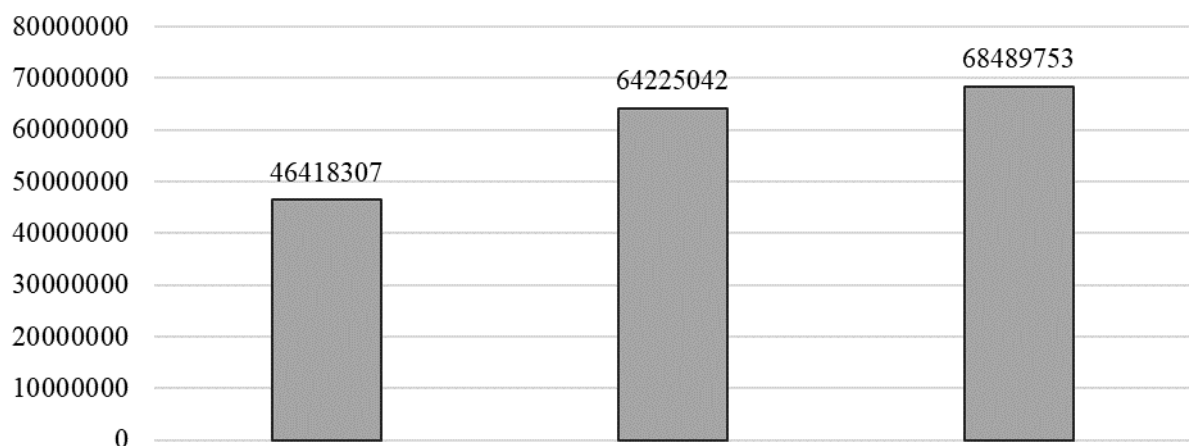

Рисунок 2.5 – Зміни загальної величини зобов'язань банку за проаналізований період з 2020 р. по 2022 р., тис. грн

Станом на 31 грудня 2022 р. до складу коштів клієнтів входили залишки у загальній сумі 603209 тис. грн (31 грудня 2021 р. – 556324 тис. грн), розміщені клієнтами як забезпечення кредитів та авансів клієнтам балансовою вартістю 651447 тис. грн (31 грудня 2021 р. – 381994 тис. грн). У цілому зобов'язання зросли навіть трохи більше, ніж активи банку в процентному вираженні (рис. 2.5).

В наступній табл. 2.5 проаналізований у динаміці власний капітал банку. Статутний капітал, а також емісійний дохід залишалися незмінними.

Таблиця 2.5 – Аналіз динаміки власного капіталу АТ «УКРСИББАНК»

Показники	Роки						Відхилення			
	2020		2021		2022		20/19		21/20	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Статутний капітал	5069262	75	5069262	63	5069262	53	0	-12	0	-10
Емісійний дохід	811229	12	811229	10	811229	8	0	-2	0	-2
Нерозподілений прибуток	898422	13	2210443	27	3664929	38	1312022	14	1454486	11
Загальна сума власного капіталу	6778913	100	8090934	100	9545420	100	1312022	0	1454486	0

Відбувалося зростання нерозподіленого прибутку, що й зумовило збільшення власного капіталу АТ «УКРСИББАНК» на 2766507 тис. грн або 40,81%. Наочно це демонструє рис. 2.6.

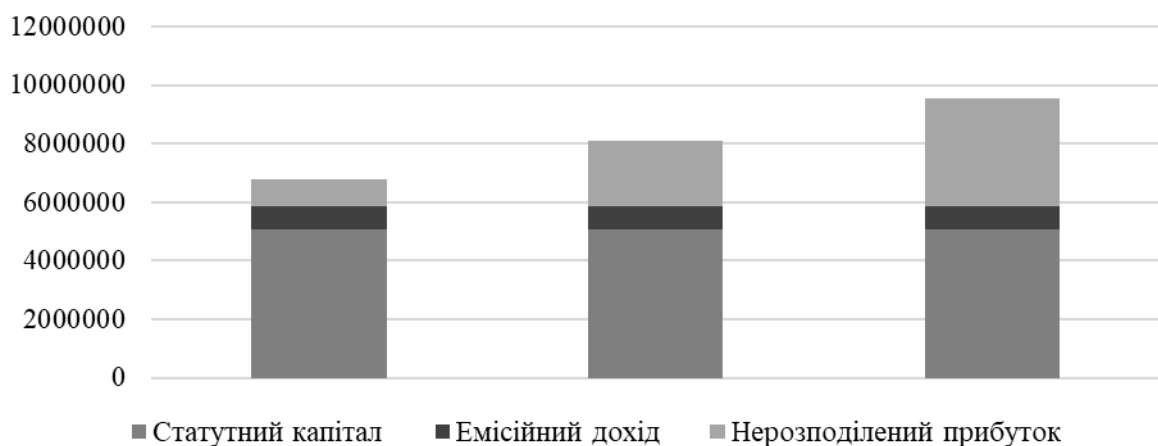

Рисунок 2.6 – Динаміка складових власного капіталу банку за 2020-2022 рр., тис. грн

Аналіз динаміки балансових показників демонструє, що склад активів і зобов'язань банку збільшується, щоправда, АТ «УКРСИББАНК» сплатив у 2020 р. субординований борг, але з'явилися інші фінансові зобов'язання. Найменші темпи зростання у власного капіталу, що певною мірою послаблює достатність банківського капіталу, втім вона відповідає вимогам НБУ.

2.3 Коефіцієнтний аналіз фінансової звітності АТ «УКРСИББАНК»

Чинне банківське законодавство, зокрема Закон України «Про банки і банківську діяльність» орієнтовані на сталий розвиток банків і стабільність банківської системи, а також створення сприятливих умов для належного конкурентного середовища на фінансовому ринку [3].

Для визначення можливостей АТ «УКРСИББАНК» протистояти сучасним викликам необхідно проаналізувати показники його фінансової стійкості (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості АТ «УКРСИББАНК» за період 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				20/19 рр.	21/20 рр.	20/19 рр.	21/20 рр.
Коефіцієнт надійності	0,21	0,16	0,20	-0,05	0,04	-23,81	25,00
Коефіцієнт фінансового важеля	4,68	6,24	5,02	1,56	-1,22	33,33	-19,55
Коефіцієнт мультиплікативного капіталу	1,50	1,86	1,95	0,36	0,09	24,00	4,84
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів	0,18	0,14	0,17	-0,04	0,03	-22,22	21,43
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	0,17	0,18	0,12	0,01	-0,06	5,88	-33,33

Коефіцієнт надійності знизився на 0,01, як і коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів, коефіцієнт захищеності власного капіталу скоротився на 0,05. Зросли коефіцієнт фінансового важеля (на 0,34) та коефіцієнт мультиплікативного капіталу (на 0,45). З аналізу коефіцієнтів видно, що надійність банку в 2021 р. знизилася, хоча вже в 2022 р. майже відновилася до рівня 2020 р. Із фінансовим важелем відбувалися обернені зміни. Коефіцієнт мультиплікативного капіталу демонстрував щорічне зростання. Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів спочатку зменшився до 0,14, однак у 2022 р. підвищився до 0,17, натомість захищеність власного капіталу збільшилась у 2021 р., але знизилася в 2022 р. Отже тенденції є дещо суперечливими (рис. 2.7).

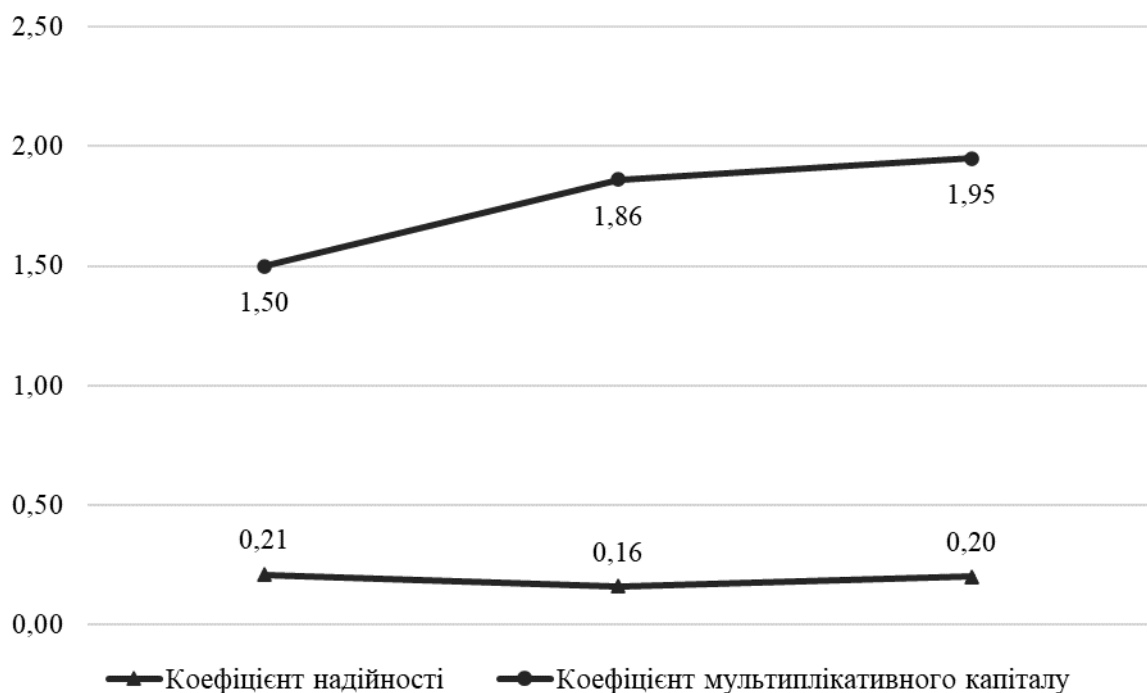

Рисунок 2.7 – Динаміка коефіцієнтів надійності та мультиплікативного капіталу АТ «УКРСИББАНК» за 2020-2022 рр.

Для належного управління ліквідністю в АТ «УКРСИББАНК» вживають таких заходів: зосередження на потребах клієнтів, а також підтримка акціонерів забезпечують впевненість у достатній ліквідності в

умовах нормального та стресового сценаріїв; банк не залежить від фінансування місцевих і міжнародних фінансових установ, його депозитна база є стабільною та диверсифікованою, складається з вкладів корпоративних клієнтів, суб'єктів малого бізнесу та фізичних осіб; банк зберігає доступну ліквідність у BNP Paribas та здійснює міжбанківські операції лише з іноземними банками з хорошим рейтингом та обмеженою кількістю місцевих банків (державних або дочірніх іноземних банків); АТ «УКРСИББАНК» дотримується виваженої інвестиційної політики та не планує купувати дочірні компанії або акції.

В наступній табл. 2.7 проаналізовані в динаміці коефіцієнти ліквідності банку за 2020-2022 рр., які в сукупності дають змогу оцінити спроможність банку перетворити активи в ліквідну форму.

Таблиця 2.7 – Коефіцієнтний аналіз ліквідності АТ «УКРСИББАНК» за період 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				20/19 рр.	21/20 рр.	20/19 рр.	21/20 рр.
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	0,19	0,16	0,16	-0,03	0,00	-15,79	0,00
Коефіцієнт мобільності високоліквідних активів	0,15	0,13	0,13	-0,02	0,00	-13,33	0,00
Коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку	1,21	1,16	1,20	-0,05	0,04	-4,13	3,45
Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань	1,01	0,96	1,00	-0,05	0,04	-4,95	4,17
Коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів	0,36	0,26	0,29	-0,10	0,03	-27,78	11,54
Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань	0,22	0,18	0,19	-0,04	0,01	-18,18	5,56

Хоч ліквідність і знизилася, проте зовсім несуттєво. Тому за результатами аналізу є підстави стверджувати, що банк дотримувався рекомендованих пропорцій щодо ліквідності.

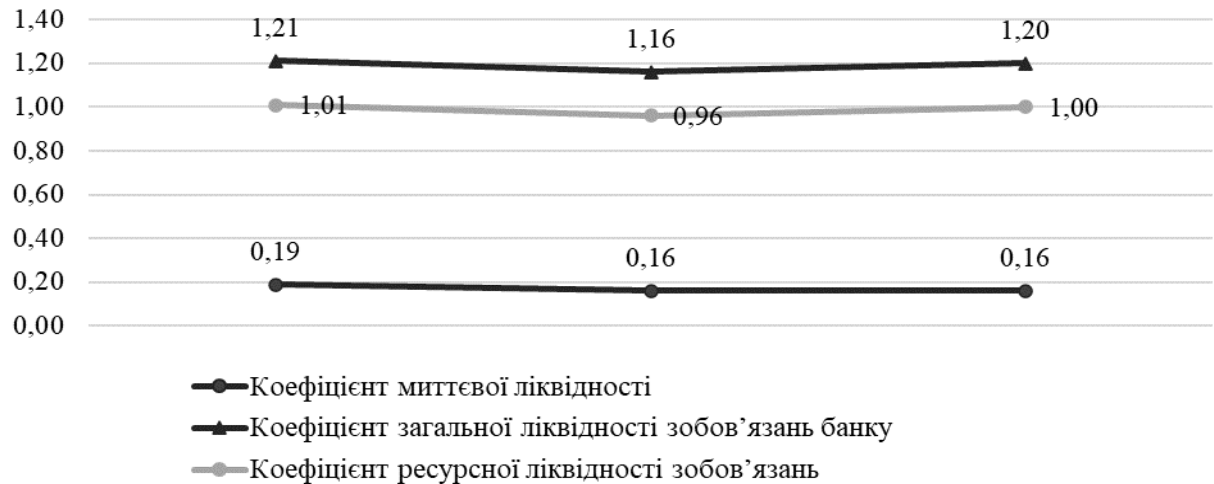

Рисунок 2.8 – Коефіцієнти ліквідності банку за 2020-2022 рр.

Втім для остаточного висновку слід проаналізувати ще нормативи, встановлені для банків Національним банком України [18].

Таблиця 2.8 – Економічні нормативи діяльності АТ «УКРСИББАНК» у динаміці

Показники	Нормативне значення	01.01.2022		31.12.2022	
		по системі	банк	по системі	банк
1	2	3	4	5	6
Норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2)	> 10%	21,98	24,48	18,01	20,26
Норматив достатності основного капіталу (Н3)	> 7%	15,67	21,10	11,99	17,18
Норматив короткострокової ліквідності (Н6)	> 60%	86,82	101,08	89,13	101,17
Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR)	> 90%	×	×	222,48	171,63
Норматив коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR _{ВВ})	> 100%	449,75	249,90	464,28	253,70

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4	5	6
Норматив коефіцієнта покриття ліквідністю в іноземній валюті (LCRiv)	> 100%	2989,95	161,61	381,35	220,27
Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7)	< 20%	19,14	19,99	18,60	18,60
Норматив великих кредитних ризиків (Н8)	< 800%	87,39	233,45	72,35	214,64
Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9)	< 25%	4,10	12,33	3,71	11,72
Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (Н11)	< 15%	0,00	0,02	0,00	0,02
Норматив загальної суми інвестування (Н12)	< 60%	0,10	0,03	0,17	0,03

Варто зазначити, що коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) введений у дію та має оприлюднюватися банками в 2022 р., отже на початку цього року в офіційній статистиці регулятора його ще немає.

АТ «УКРСИББАНК» дотримується всіх нормативів, встановлених НБУ, за багатьма значення дещо краще, ніж по системі в цілому, хоча наприклад, надлишкова ліквідність є не надто позитивним явищем щодо забезпечення прибутковості банківської діяльності. Проведений аналіз фінансово-економічних показників банку свідчить, що в цілому АТ «УКРСИББАНК» відповідає вимогам регулятора та досить стабільно функціонує.

2.4 Аналіз депозитної політики АТ «УКРСИББАНК»

Забезпечення банківської діяльності необхідними обсягами депозитних коштів є одним із пріоритетних напрямів, що визначають стратегічні вектори розвитку як їхньої діяльності, так і економіки України в цілому. В банківській

системі проблема формування оптимальних за обсягами і термінами депозитних ресурсів стоїть, як правило, на першому місці, що дає можливість стверджувати про важливість депозитної політики банку.

В цьому контексті вдосконалення депозитної політики банку має теоретичне і практичне значення. Важливим аспектом є понятійне визначення механізму депозитної політики банку як комплексу форм, інструментів, організаційно-економічних методів управління процесом формування депозитної бази банків, за допомогою яких реалізується депозитна політика, що виходить із загальних напрямів діяльності банків [2].

Доцільно виділити такі ланки даного механізму:

- 1) взаємовідносини між банками та вкладниками;
- 2) організація депозитної діяльності банку;
- 3) формування депозитних ресурсів банку;
- 4) методи управління процесом залучення депозитів;
- 5) моніторинг і контроль.

Визначення основних складових депозитної політики може бути основою для формування методичних засад її розроблення в кожному банку, оскільки ці компоненти відображають усі головні аспекти організації депозитної діяльності, які мають бути врахованими при здійсненні відповідних операцій.

На практиці в кожному банку така політика повинна охоплювати два напрями: по-перше – це формування змісту самої депозитної політики; по-друге, вона повинна містити конкретні організаційно-управлінські заходи, спрямовані на її реалізацію.

Вихідними моментами для реалізації обох напрямів є цілі та завдання депозитної політики, а також її елементи, визначені відповідно до загальної мети діяльності банку, що отримує відображення в належному рівні прибутковості та ліквідності як основних критеріїв функціонування банківської установи [4].

У табл. 2.9 проаналізовані коефіцієнти депозитної політики, основні з

яких також відображені на рис. 2.9.

Таблиця 2.9 –аналіз депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» за період 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				20/19 рр.	21/20 рр.	20/19 рр.	21/20 рр.
Коефіцієнт активності залучення і запозичення коштів	0,82	0,86	0,83	0,04	-0,03	4,88	-3,49
Коефіцієнт активності залучення депозитів	0,94	0,95	0,97	0,01	0,02	1,06	2,11
Коефіцієнт активності залучення строкових депозитів	0,75	0,79	0,81	0,04	0,02	5,33	2,53
Коефіцієнт активності залучення коштів до запитання	0,20	0,16	0,16	-0,04	0,00	-20,00	0,00
Коефіцієнт активності залучення міжбанківських кредитів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	×	×
Коефіцієнт активності вкладення ресурсів у кредитний портфель	0,28	0,21	0,24	-0,07	0,03	-25,00	14,29
Коефіцієнт активності вкладення строкових депозитів у кредитний портфель	0,49	0,58	0,55	0,09	-0,03	18,37	-5,17

Отже, ділова активність АТ «УКРСИББАНК» характеризується його спроможністю залучати кошти, ефективністю та раціональністю їхнього розміщення. Ділову активність визначає рівень залучення пасивів і рівень їх використання в активах, тому доцільно скористатися результатами аналізу балансу банку та співставити взаємопов'язані статті активів і пасивів, звернувши увагу на тенденції їх зміни в досліджуваному періоді.

Коефіцієнт активності залучення і запозичення коштів з 2020 р. по 2022 р. зріс всього на 0,01, тоді як коефіцієнт активності залучення депозитів

збільшився на 0,03, а коефіцієнт активності залучення строкових депозитів зріс на 0,06, як і коефіцієнт активності вкладення строкових депозитів у кредитний портфель.

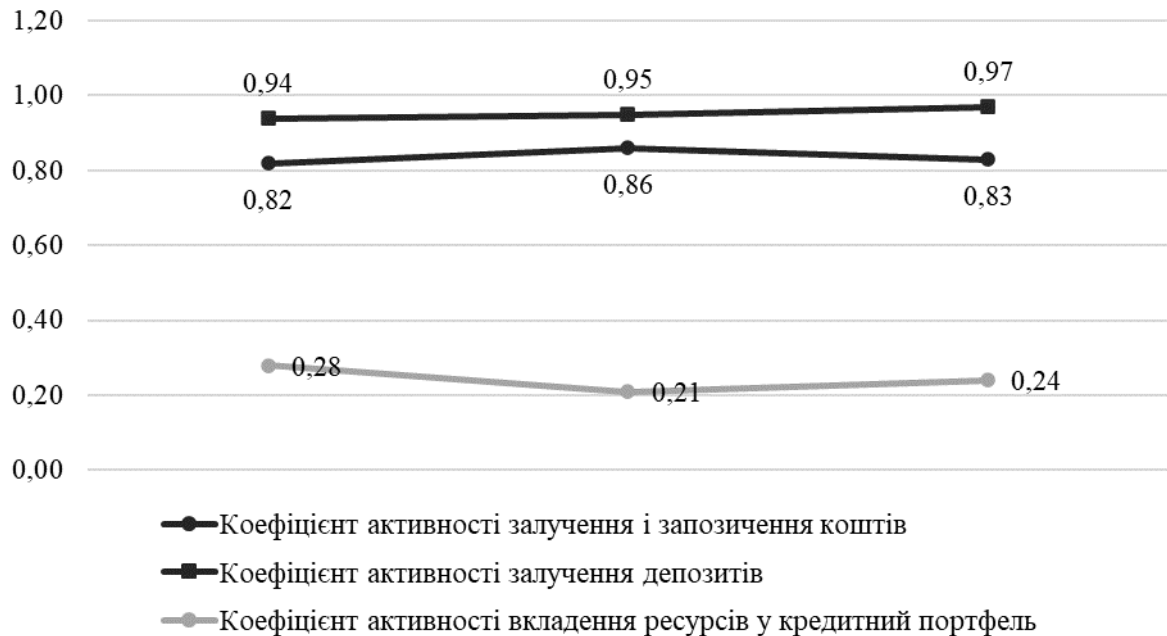

Рисунок 2.9 – Динаміка основних коефіцієнтів ділової активності банку за 2020-2022 рр.

Інші коефіцієнти були незмінними чи зменшувалися. В цілому ділова активність АТ «УКРСИББАНК» є нормальною за поодинокими виключеннями, зважаючи на складні умови, пов'язані з пандемією та іншими сучасними викликами.

На підставі проведеного дослідження можна стверджувати, що механізм депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» не є досконалим на сучасному етапі. Одним із першочергових завдань є його вдосконалення, розроблення загальної концепції та відповідних важелів, що відповідали б сучасним потребам. Для залучення потенційних джерел депозитних ресурсів потрібно створити умови для їх трансформації в реальні депозити. АТ «УКРСИББАНК» доцільно розробляти та впроваджувати нові форми і види депозитних рахунків (ощадні сертифікати, спільні, накопичувальні, пенсійні та інвестиційні

рахунки), за якими необхідно в законодавчому порядку чітко встановити правовий режим цих депозитів та форму гарантування в разі банкрутства банків. Вирішення цих питань повинно забезпечуватись у міру появи нових видів депозитів на українському ринку фінансових послуг, щоб діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб була б якомога більш ефективною [3].

Основними джерелами фінансування активних операцій, які становлять найбільшу питому вагу у структурі банківських пасивів, виступають строкові депозити та кошти на поточних рахунках. Останнє джерело ресурсів, на відміну від строкових депозитів, є більш дешевим, але разом з цим становить групу зобов'язань, яка характеризується підвищеним рівнем ризику. Як свідчить аналіз, значна частка залучених АТ «УКРСИББАНК» коштів має безстроковий чи короткостроковий характер і ця обставина лежить в основі негативної оцінки ресурсного потенціалу.

Переважно короткострокова структура депозитів диктує банкам необхідність орієнтуватися на короткострокові активні операції. Це зумовлено значною мірою тим, що значну частку зобов'язань банків становлять кошти юридичних осіб, що є негативним, оскільки кошти на рахунках підприємств формуються в основному із коштів до запитання. Основну частину банківських ресурсів повинні становити депозити населення, які є більш стабільним джерелом формування ресурсного потенціалу банку [1].

В процесі дослідження визначено, що основними факторами впливу на процес формування та реалізації депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» є: зовнішні фактори (державна політика щодо розвитку банківської сфери, рівень інфляції та процентних ставок за депозитами, рівень розвитку банківської системи та системи кредитно-фінансових інститутів, ступінь довіри вкладників до банку, демографічні фактори); внутрішні фактори (асортимент депозитних продуктів, наявність філійної мережі, спеціалізація банку і склад його клієнтів, кваліфікація персоналу).

Висновки до розділу 2

Коефіцієнт активності залучення і запозичення коштів з 2020 р. по 2022 р. зріс всього на 0,01, тоді як коефіцієнт активності залучення депозитів збільшився на 0,03, а коефіцієнт активності залучення строкових депозитів зріс на 0,06, як і коефіцієнт активності вкладення строкових депозитів у кредитний портфель. Інші коефіцієнти були незмінними чи зменшувалися. В цілому депозитна політика АТ «УКРСИББАНК» є дієвою за поодинокими виключеннями, зважаючи на складні умови, пов'язані з пандемією та іншими сучасними викликами.

На підставі проведеного дослідження можна стверджувати, що механізм депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» не є досконалим на сучасному етапі. Одним із першочергових завдань є його вдосконалення, розроблення загальної концепції та відповідних важелів, що відповідали б сучасним потребам. Для залучення потенційних джерел депозитних ресурсів потрібно створити умови для їх трансформації в реальні депозити. АТ «УКРСИББАНК» доцільно розробляти та впроваджувати нові форми і види депозитних рахунків (ощадні сертифікати, спільні, накопичувальні, пенсійні та інвестиційні рахунки), за якими необхідно в законодавчому порядку чітко встановити правовий режим цих депозитів та форму гарантування в разі банкрутства банків.

Основними джерелами фінансування активних операцій, які становлять найбільшу питому вагу у структурі банківських пасивів, виступають строкові депозити та кошти на поточних рахунках. Останнє джерело ресурсів, на відміну від строкових депозитів, є більш дешевим, але разом з цим становить групу зобов'язань, яка характеризується підвищеним рівнем ризику. Як свідчить аналіз, значна частка залучених АТ «УКРСИББАНК» коштів має безстроковий чи короткостроковий характер і ця обставина лежить в основі негативної оцінки ресурсного потенціалу.

Переважно короткострокова структура депозитів диктує банкам

необхідність орієнтуватися на короткострокові активні операції. Це зумовлено значною мірою тим, що значну частку зобов'язань банків становлять кошти юридичних осіб, що є негативним, оскільки кошти на рахунках підприємств формуються в основному із коштів до запитання. Основну частину банківських ресурсів повинні становити депозити населення, які є більш стабільним джерелом формування ресурсного потенціалу банку.

3 НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ АТ «УКРСИББАНК»

3.1 Удосконалення депозитної політики АТ «УКРСИББАНК»

Однією з основних функцій банківської системи є раціональний розподіл фінансових ресурсів шляхом акумулювання тимчасово вільних коштів суб'єктів господарювання і населення та спрямування їх у кредитно-інвестиційний процес. Без достатньої ресурсної бази банки не можуть у належних обсягах здійснювати кредитування поточних потреб юридичних та фізичних осіб, реалізовувати потужні інвестиційні проекти. Необхідною умовою досягнення зазначених цілей є залучення депозитних ресурсів.

Забезпечення банківської діяльності необхідними обсягами депозитних коштів є одним з пріоритетних напрямів, що визначають стратегічні напрями розвитку як їхньої діяльності, так і економіки України загалом. У банківській сфері проблема формування оптимальних за обсягами і термінами депозитних ресурсів стоїть, як правило, на першому місці, що дає можливість стверджувати про важливість депозитної політики. У цьому контексті вдосконалення депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» має теоретичне і практичне значення. Важливим аспектом є понятійне визначення механізму депозитної політики банку як комплексу форм, інструментів, організаційно-економічних методів управління процесом формування депозитної бази банків, за допомогою яких реалізується депозитна політика, що виходить із загальних напрямів діяльності банків [33].

Доцільно виділити такі ланки даного механізму:

- 1) взаємовідносини між банками та вкладниками;
- 2) організація депозитної діяльності банку;
- 3) формування депозитних ресурсів банку;
- 4) методи управління процесом залучення депозитів;

5) моніторинг і контроль.

Визначення основних складових депозитної політики може слугувати основою для формування методичних засад її розроблення в кожному банку, оскільки ці компоненти відображають усі головні аспекти організації депозитної діяльності, які мають бути врахованими при здійсненні відповідних операцій. На практиці в кожному банку така політика повинна охоплювати два напрями: по-перше – це формування змісту самої депозитної політики; по-друге, вона повинна містити конкретні організаційно-управлінські заходи, спрямовані на її реалізацію.

Вихідними моментами для реалізації обох напрямів є цілі та завдання депозитної політики, а також її елементи, визначені відповідно до загальної мети діяльності банку, що отримує відображення в належному рівні прибутковості та ліквідності як основних критеріїв функціонування банківської установи.

На підставі проведеного дослідження можна стверджувати, що механізм депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» не є досконалим на сучасному етапі. Одним із першочергових завдань є його вдосконалення, розроблення загальної концепції та відповідних важелів, що відповідали б сучасним потребам.

Для залучення потенційних джерел депозитних ресурсів потрібно створити умови для їх трансформації в реальні депозити. АТ «УКРСИББАНК» доцільно розробляти та впроваджувати нові форми і види депозитних рахунків (ощадні сертифікати, спільні, накопичувальні, пенсійні та інвестиційні рахунки), за якими необхідно в законодавчому порядку чітко встановити правовий режим цих депозитів та форму гарантування в разі банкрутства банків. Вирішення цих питань повинно забезпечуватись у міру появи нових видів депозитів на українському ринку фінансових послуг, щоб діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб була б якомога більш ефективною.

Основними джерелами фінансування активних операцій, які становлять найбільшу питому вагу у структурі банківських пасивів, виступають строкові

депозити та кошти на поточних рахунках. Останнє джерело ресурсів, на відміну від строкових депозитів, є більш дешевим, але разом з цим становить групу зобов'язань, яка характеризується підвищеним рівнем ризику. Як свідчить аналіз, значна частка залучених АТ «УКРСИББАНК» коштів має безстроковий чи короткостроковий характер і ця обставина лежить в основі негативної оцінки ресурсного потенціалу.

Переважно короткострокова структура депозитів диктує банкам необхідність орієнтуватися на короткострокові активні операції. Це зумовлено значною мірою тим, що значну частку зобов'язань банків становлять кошти юридичних осіб (43,7%), що є негативним, оскільки кошти на рахунках підприємств формуються в основному із коштів до запитання (63%). Основну частину банківських ресурсів повинні становити депозити населення, які є більш стабільним джерелом формування ресурсного потенціалу банку.

В процесі дослідження визначено, що основними факторами впливу на процес формування та реалізації депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» є: зовнішні фактори (державна політика щодо розвитку банківської сфери, рівень інфляції та процентних ставок за депозитами, рівень розвитку банківської системи та системи кредитно-фінансових інститутів, ступінь довіри вкладників до банку, демографічні фактори); внутрішні фактори (асортимент депозитних продуктів, наявність філійної мережі, спеціалізація банку і склад його клієнтів, кваліфікація персоналу).

АТ «УКРСИББАНК» доцільно застосовувати методику оцінки конкурентної позиції на основі методів SWOT-аналізу, що передбачає дослідження сильних і слабких сторін банку, можливостей та небезпек, характерних для конкретних умов діяльності у відповідний період, який дає можливість виявити як тактичні, так і стратегічні проблеми, подальший аналіз яких лежатиме в основі розроблення депозитної політики. Якісну та кількісну оцінку показників, які найсуттєвіше впливають на конкурентну позицію депозитної політики банку та їх ранг, рекомендується визначати методом експертних оцінок (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Методика оцінки конкурентної позиції депозитної політики АТ «УКРСИББАНК»

№ з/п	Назва показника	Кількість балів		
		один	два	три
1	2	3	4	5
1.	Надійність та імідж банку	Банк надійний, має бездоганну репутацію	Банк має непогану репутацію	Виникають сумніви щодо надійності банку
2.	Обсяги діяльності			
2.1.	Частка банку на ринку	Від 20% і вище	10–20%	Менше ніж 10%
2.2.	Наявність мережі філій	Банк має розгалужену мережу філій	Банк має відділення в кожному регіональному центрі	Банк має незначну кількість філій і відділень
3.	Зростання обсягу депозитів	Приріст понад 20%	Приріст від 5 до 20%	Приріст менше ніж 5%
4.	Структура депозитного портфеля	Питома вага строкових депозитів понад 80%	Питома вага строкових депозитів 60-80%	Питома вага строкових депозитів менше ніж 60%
5.	Середній розмір депозиту	Понад 10 тис. грн	Від 5 до 10 тис. грн	Менше ніж 5 тис. грн
6.	Продуктова політика банку			
6.1.	Спектр депозитних послуг	Широкий спектр депозитних продуктів, який оновлюється	Банк пропонує клієнтам повний спектр «класичних» депозитів	Портфель пропонованих банком депозитних продуктів неповний
6.2.	Унікальні характеристики депозитів	Клієнти банку мають значні переваги порівняно з клієнтами банків-конкурентів	Клієнти банку мають незначні переваги порівняно з клієнтами банків-конкурентів	Клієнти банку не мають жодних переваг порівняно з клієнтами банків-конкурентів
6.3.	Наявність інновацій, інформаційна складова, нові технології	Банк швидко впроваджує нові продукти (у т.ч. власні розробки), наявність технологічних новинок	Банк впроваджує нові продукти, що пропонуються конкурентами, недостатнє технологічне забезпечення	Банк повільно впроваджує інновації або не впроваджує взагалі, відсутність відповідного технічного забезпечення
7.	Швидкість реагування банку на зміну процентних ставок за депозитами (процентна політика)	Банк регулярно переглядає процентні ставки та оперативно реагує на зміну ринкових умов	Банк дотримується середнього рівня процентних ставок за депозитами	Банк не узгоджує свої процентні ставки з ринковими умовами
8.	Технологічне супроводження	Високий рівень технологічного супроводження депозитних операцій	Середній рівень супроводження депозитних операцій	Низький рівень технологічного супроводження депозитних операцій

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5
9.	Сервісні умови			
9.1.	Якість обслуговування	Високий рівень обслуговування (індивідуальний підхід до клієнтів)	Задовільний рівень обслуговування клієнтів	Незадовільний рівень обслуговування клієнтів
9.2.	Додаткові послуги	Банк активно розробляє та впроваджує додаткові послуги	Банк розробляє та планує впроваджувати додаткові послуги	Банк не надає додаткових послуг
10.	Рекламна кампанія	Банк активно рекламує на ринку депозитні продукти	Реклама депозитних продуктів ведеться в межах загальної реклами банку	Банк не рекламує депозитні продукти
11.	Рівень кваліфікації персоналу	Позитивний імідж керівництва банку, високий рівень професіоналізму працівників	Працівники підвищують свій професійний рівень	Недостатній рівень професіоналізму працівників

Кожен із цих показників оцінюється експертним методом шляхом призначення його важливості для депозитної політики банку. При цьому використовується така шкала оцінки значення будь-якого показника: «добре» – 3 бали; «посереднє» – 2 бали; «погане» – 1 бал. Після цього проводиться ранжування показників та їх бальних оцінок за ступенем їх значимості та присвоєння їм відповідних рангів. До процесу формування депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» слід віднести такі етапи:

- 1) встановлення параметрів депозитної політики банку відповідно до напрямів його діяльності;
- 2) визначення напрямів депозитної діяльності та джерел формування депозитних ресурсів банку;
- 3) розробка проекту меморандуму депозитної політики банку;
- 4) оцінка та аналіз розробленого проекту підрозділами, відповідальними за реалізацію депозитної політики, та внесення відповідних зауважень, пропозицій, коректив;
- 5) затвердження остаточного варіанта депозитної політики банку;

- б) впровадження політики в діяльність банку;
- 7) контроль за дотриманням параметрів депозитної політики банку;
- 8) корегування депозитної політики банку [32].

Формування чіткої та гнучкої депозитної політики банку є необхідною умовою раціональної організації діяльності банку у сфері залучення депозитів та відповідних відносин між банком та його вкладниками, що визначається перш за все правильною постановкою мети і стратегічних цілей депозитної політики банку, пріоритетів в обслуговуванні перспективних груп вкладників та використанні адекватних видів депозитних послуг як кінцевого банківського продукту, а також розробкою всіх необхідних технологічних процедур у формі спеціального алгоритму дій і заходів банківського персоналу та їх професійних обов'язків і повноважень у прийнятті рішень, що стосуються проведення депозитних операцій.

В остаточному варіанті депозитна політика банку як цілісна концепція його діяльності у сфері залучення депозитів є одним із внутрішніх факторів ефективної діяльності банку, підтримки його ліквідності. Як детальний план дій (програма) депозитна політика банку виступає вихідним моментом організації практичної депозитної діяльності банку.

Банкам доцільно створювати колегіальний орган – депозитний комітет, до складу якого, окрім вищого керівництва банку, увійшли б працівники управління депозитних операцій, кредитного управління, валютного управління, юридичного управління, управління маркетингом, управління аналізу і статистики, а також фахівці інших підрозділів банку, які є найбільш дотичними і компетентними в питаннях організації депозитної діяльності банку. Саме ця структура повинна займатися заходами з розроблення та реалізації депозитної політики банку та контролювати хід їх виконання: інформувати власників і керівництво банку про нові можливості та переваги тих чи інших депозитних продуктів; надавати допомогу в організації депозитної діяльності банків; розробляти принципово нові механізми депозитної діяльності банків, які б ґрунтувалися на нормативно-законодавчій

базі, спрямовані на збільшення обсягів залучення депозитних ресурсів, зменшення рівня впливу ризиків на депозитну діяльність банків та поліпшення фінансового стану банку в цілому.

Загальний розподіл функціональних обов'язків у ході роботи цього комітету, який займатиметься розробленням проекту депозитної політики банку, можна представити таким чином, щоб вони працювали над визначенням стратегічних напрямів депозитної політики банку на основі представлених фахівцями експертних оцінок. Розроблення змісту депозитної політики із деталізацією всіх конкретних операцій та процедур слід покласти на керівників управлінь та практичних працівників банку, які виконуватимуть у депозитному комітеті функції експертів [71].

З метою активізації процесів залучення коштів населення та юридичних осіб до активного банківського обороту АТ «УКРСИББАНК» варто впроваджувати нові види банківських депозитів, зручних для клієнтів: *pow*-рахунки, *super pow* – рахунки, вклади, дохід на які нараховується за складними процентами, депозитні рахунки грошового ринку та різні (святкові, відпускні, інвестиційні) депозити; активніше залучати кошти громадян України в іноземній валюті, залучаючи активніше при цьому до обслуговування й іноземних громадян; прискорити реалізацію державної програми автоматизованої системи безготівкових розрахунків.

Наявність розгалуженої мережі філій є фактором, що визначає можливість банку залучати депозитні ресурси у різних регіонах країни та просувати ці послуги до вкладника (кінцевого споживача).

У великих промислово-торгових центрах зосереджений основний фінансово-банківський капітал. Такі регіони, як м. Київ, Дніпропетровська, Запорізька, Харківська та Одеська області знаходяться на перших місцях за кількістю банківських установ у регіоні. Відповідно, такі області як Рівненська, Волинська, Вінницька, Закарпатська, Кіровоградська та ряд інших областей, демонструють невисокий рівень банківської активності. Найбільша концентрація банків та філій спостерігається у Києві, що пов'язано зі

сприятливими умовами кон'юнктури столичного ринку для банків, із зосередженістю у фінансовому центрі основної маси грошей – коштів бюджету, заощаджень населення, коштів юридичних осіб.

У процесі дослідження зроблено висновок, що з метою обслуговування клієнта, з максимально можливим комфортом, традиційними заходами банків є розширення мережі філій та продовження часу обслуговування. Однак із розвитком сучасних технологій нині АТ «УКРСИББАНК» доцільно ширше користуватися віддаленим (дистанційним) банківським обслуговуванням фізичних і юридичних осіб через банкомати, управління рахунком (банкінг) через телефон, Інтернет тощо. Технологія дистанційного управління передбачає надання клієнтом розпоряджень банку щодо його власного рахунку. За допомогою цього виду обслуговування клієнт матиме змогу здійснювати практично всі операції, пов'язані з банківським обслуговуванням. Основним напрямом розвитку банківського дистанційного обслуговування клієнтів повинні стати такі канали просування банківських послуг, як маркетинг через Інтернет, інтерактивні філії тощо.

Використовуючи ключові поняття депозитного ринку, в інтересах диверсифікації депозитного портфеля банку, запропоновано розрахунок системи показників для оцінки його якості, оптимізації та ефективної комбінації ресурсів АТ «УКРСИББАНК» (табл. 3.2).

Ці показники дозволяють оцінити реальний стан депозитного портфеля банку як станом на відповідну дату, так і в динаміці, що дає змогу на основі отриманих даних зробити висновки щодо якості депозитних ресурсів, якими розпоряджається банк, і визначити напрями її поліпшення на перспективу.

Доцільно також розвивати специфічну модель організації багаторівневого ринку кредитних та депозитних ресурсів – міжбанківську електронну біржу кредитних ресурсів шляхом використання Інтернет на основі розроблення типового програмного забезпечення, завдяки якому кожен банк може стати учасником міжбанківського ринку, організувавши при бажанні свій внутрішньобанківський ринок, аби підвищити ефективність

використання власних кредитних ресурсів.

Таблиця 3.2 – Показники аналізу ефективності формування і використання депозитних ресурсів банку

№ з/п	Назва показника	Спосіб розрахунку	Характеристика показника
1	2	3	4
1.	Частка стійких депозитів у депозитному портфелі банку	$q_{сд} = D_c / \Sigma D$, де $q_{сд}$ – частка сталих депозитів у депозитному портфелі банку; D_c – сума стійких депозитів банку; ΣD – сукупний обсяг депозитів банку	Вимірює квоту стабільних депозитних ресурсів у сукупних депозитах банку
2.	Співвідношення стійких депозитів до активів банку	$a_{сд} = D_c / \Sigma A$, де $a_{сд}$ – співвідношення стійких депозитів до активів банку; ΣA – сукупний обсяг банківських активів	Відображає ступінь фінансування активів за рахунок стійких депозитів. Високе його значення свідчить про стабільність депозитної бази, яка використовується при проведенні активних операцій
3.	Співвідношення стійких депозитів до кредитів та інвестицій банку	$a_{кi} = D_c / \Sigma (K + B_{цп})$, де $a_{кi}$ – співвідношення стійких депозитів до кредитів та інвестицій банку; K – загальний обсяг кредитних вкладень банку станом на відповідну дату; $B_{цп}$ – загальний обсяг вкладень банку в цінні папери	Характеризує можливості здійснення банком кредитних операцій та активних операцій банку з цінними паперами за рахунок стійких депозитів, а зростання його значення є для банку бажаною тенденцією
4.	Співвідношення нестабільних депозитів до активів банку	$a_{нсд} = D_{нс} / \Sigma A$, де $a_{нсд}$ – співвідношення нестабільних депозитів до активів банку; ΣA – сукупний обсяг банківських активів; $D_{нс}$ – сума нестабільних депозитів банку	Відображає рівень фінансування активів банку за рахунок нестабільних депозитів. Що вищим є значення цього показника, то більше банк є залежним від нестабільних джерел депозитних ресурсів
5.	Співвідношення нестабільних депозитів до кредитів та інвестицій банку	$a_{нкi} = D_{нс} / \Sigma (K + B_{цп})$	Відображає ступінь фінансування активів за рахунок нестійких депозитів
6.	Питома вага нестабільних депозитів у сукупних депозитних ресурсах банку	$q_{нсд} = D_{нс} / \Sigma D$, де $q_{нсд}$ – частка нестабільних депозитів у депозитному портфелі банку	Відображає частку нестабільних депозитів у сукупних депозитах банку. Рекомендована тенденція для банку – зниження

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4
7.	Співвідношення отриманих міжбанківських депозитів до сукупних активів банку	$a_{mb} = MB_o / \Sigma A$, де a_{mb} – співвідношення отриманих міжбанківських депозитів до сукупних активів банку; MB_o – обсяг залучених міжбанківських депозитів	Характеризує ступінь фінансування активних операцій банку за рахунок залучених депозитів від інших банків
8.	«Динамічний» коефіцієнт	$k_d = d_{cd} / d_a$, де k_d – «динамічний» коефіцієнт; d_{cd} – динаміка зростання стабільних депозитів; d_a – динаміка зростання активів	Свідчить про те, до якого ступеня зростання активів фінансується за рахунок зростання стабільних депозитів. Позитивною тенденцією для банку вважається зростання цього показника
9.	Співвідношення кредитів та інвестицій (брутто) і стабільних депозитів	$a_{ki(b)} = \text{Кредити та інвестиції (брутто)} / \text{стабільні депозити}$	Характеризує забезпечення здійснення банком кредитних та інвестиційних (брутто) за рахунок стабільних депозитів
10.	Співвідношення кредитів та інвестицій (нетто) і стабільних депозитів	$a_{ki(n)} = \text{Кредити та інвестиції (нетто)} / \text{стабільні депозити}$	Характеризує забезпечення здійснення банком кредитних та інвестиційних (нетто) за рахунок стабільних депозитів

Така система забезпечує оперативний пошук банків-партнерів та укладення угод між ними, а також дасть головним банкам можливість оперативно управляти діяльністю своїх філій як на внутрішньобанківському, так і на міжбанківському ринку кредитних та депозитних ресурсів.

Для вдосконалення механізму залучення вкладів фізичних та юридичних осіб пропонується також зосередити увагу на рекламі банківських послуг. Підрозділам маркетингу та реклами, які створені в АТ «УКРСИББАНК», необхідно поліпшити інформаційні потоки, ефективно надавати інформаційні та консалтингові послуги, що спрямовані на зацікавлення існуючих та потенційних вкладників у депозитних послугах банків.

З метою створення логічної системи орієнтованості на клієнта банкам доцільно:

- проводити опитування серед клієнтів відносно якості обслуговування

та виконання зобов'язань перед клієнтом;

- здійснювати постійну оцінку клієнтів з метою визначення подальших напрямів підвищення якості їх обслуговування та задоволення їхніх потреб у депозитних послугах;

- вживати відповідних заходів у разі зниження обсягів продажу депозитних продуктів банку, спрямованих на використання цінових і нецінових методів управління депозитною діяльністю банку.

3.2 Формування стратегії АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг

Однією з основних функцій банківської системи є раціональний розподіл фінансових ресурсів шляхом акумулювання тимчасово вільних коштів суб'єктів господарювання і населення та спрямування їх у кредитно-інвестиційний процес. Без достатньої ресурсної бази банки не можуть у належних обсягах здійснювати кредитування поточних потреб юридичних та фізичних осіб, реалізовувати потужні інвестиційні проекти. З огляду на це важливого значення та актуальності набуває обґрунтування ролі депозитних операцій банків як вирішального фактора економічного зростання та стабільності банківської системи, а також розробка практичних рекомендацій щодо формування стратегії банку на ринку депозитних послуг.

Необхідною передумовою забезпечення стійких позицій АТ «УКРСИББАНК» у конкурентній боротьбі за вкладника і успішної реалізації цілей депозитної політики є дослідження спектру пропозицій даного виду послуг інших банківських установ в межах відповідного регіону чи цільової групи клієнтів та розробка відповідної стратегії на ринку. Враховуючи загострення міжбанківської конкуренції особливої актуальності набувають питання формування такої стратегії у сфері депозитних послуг, що здатна перетворити простого вкладника на надійного партнера банку та

забезпечити їх стійкі і тривалі ділові стосунки.

На процес залучення депозитних коштів впливають фактори внутрішнього та зовнішнього середовища, які повинні бути враховані при розробці депозитної політики банку та її реалізації. При цьому, на стратегічному рівні управління депозитною базою банку спирається на регулювання попиту і пропозиції депозитних послуг та розробку депозитної стратегії банку. На тактичному рівні управління депозитними ресурсами банку передбачає, насамперед, налагодження чіткого моніторингу кількості та якості депозитного портфеля. Під депозитною стратегією банку розуміємо сукупність методів та інструментів для формування депозитного портфеля банку, а також комплекс заходів щодо зміцнення його конкурентних позицій на ринку депозитних послуг з метою забезпечення необхідних обсягів депозитних ресурсів [37].

Ефективно організована депозитна політика може стати визначним фактором надійності банку, його фінансової стабільності, передумовою досягнення показників платоспроможності та ліквідності. Останнім часом в наукових дослідженнях та практичних оглядах перш за все проводять кількісну оцінку депозитної політики за допомогою коефіцієнтного аналізу, аналізу динаміки та структури депозитних ресурсів, оцінки витрат на їх залучення тощо. На нашу думку, дані методи не дозволяють оцінити депозитну політику банку з точки зору конкурентоспроможності, виявити її слабкі сторони та стати основою для розробки депозитної стратегії.

Такий аналіз пропонуємо здійснювати за допомогою ситуаційного аналізу, у ході проведення якого виявляються динамічні характеристики окремих сегментів ринку депозитних послуг та ступінь їх охоплення, та експертного методу за наступними критеріями: надійність та імідж банку, обсяги діяльності банку, спектр депозитних послуг, технологічне супроводження депозитних операцій, сервісні умови, інтенсивність та якість рекламної кампанії, рівень кваліфікації персоналу. На основі результатів проведеного аналізу депозитної політики, керівництво банку може обрати

одну із стратегій поведінки на кожному з виділених ринкових сегментів:

- 1) консервативна стратегія – надання існуючих послуг існуючим клієнтам;
- 2) дезінвестиційна стратегія – скорочення або припинення надання даної послуги на даному сегменті ринку;
- 3) стратегія проникнення – робота в освоєному сегменті ринку щодо просування існуючих банківських продуктів новим споживачам;
- 4) стратегія розвитку – передбачає продаж раніше розроблених послуг на новому сегменті ринку;
- 5) інноваційна стратегія – пропозиція якісно нових або модифікованих послуг на існуючих сегментах ринку;
- б) стратегія диверсифікації – пропозиція нових послуг на нових ринках.

Аналіз діяльності банків України щодо залучення депозитних ресурсів показав, що здебільшого вони націлені на співпрацю з уже існуючим колом клієнтів. Враховуючи велику залежність банку від зовнішніх ресурсів, які є достатньо обмеженими в період фінансової кризи та необхідність залучення якомога більшої кількості вкладників, нарощення депозитного портфелю можливо, перш за все, за допомогою використання нецінових методів управління.

В сучасних умовах дуже важливим фактором, що впливає на кількість залучення депозитних ресурсів, є довіра населення. Таким чином, повернення довіри клієнтів з метою збільшення обсягів депозитів, які є одним з основних джерел банківських ресурсів, є пріоритетним завданням будь-якого банку.

Найбільш ефективним шляхом повернення довіри клієнтів до банку є формування позитивної суспільної думки навколо його діяльності. Тому першочерговим завданням депозитної стратегії АТ «УКРСИББАНК» є підтримка його іміджу як стабільного та надійного банку.

За вирішення цього завдання в першу чергу відповідають служби зв'язків з громадськістю та маркетингу. Також не менш важливим є розширення спектру депозитних продуктів, що пропонуються вкладникам, та

введення програм лояльності з метою утримання клієнтів та залучення нових вкладників.

Отже, в умовах кризових явищ в економіці депозитна стратегія АТ «УКРСИББАНК» з метою нарощення депозитного портфелю повинна бути спрямована на:

- 1) залучення нових клієнтів (стратегія розвитку та стратегія диверсифікації);
- 2) утримання існуючих клієнтів (стратегія проникнення);
- 3) впровадження нових напрямків розвитку в продуктах та послугах (інноваційна стратегія).

При розробці заходів для кожної з вищенаведених стратегій банку необхідно врахувати зміни, які відбулися в поведінці споживачів депозитних послуг внаслідок банківської кризи. Дані зміни перш за все позначилися на виборі строку депозитів, валюти вкладів, типу продуктів та розподілу стратегій клієнтів (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Зміни в поведінці споживачів депозитних послуг внаслідок банківської кризи

Характеристики	До кризи	Після кризи	Висновки
Строковість депозитів	6–12 місяців	До 3 місяців	Клієнти зменшують строки вкладень. Важливим фактором є можливість вибору дати закінчення депозитного договору
Валюта вкладів	Переважання гривневих вкладів	Підвищення частки вкладів в іноземній валюті	Відбувається активна диверсифікація портфелів депозитів по валютам
Типи продуктів	Максимальні відсоткові ставки та можливість поповнення	Можливість зняття та рівень відсоткових ставок	Для клієнта пріоритетним є можливість зняття депозитів та підвищення ставки при збільшенні розмірів депозитів
Стратегії клієнтів	Рівномірний розподіл клієнтів по банкам в залежності від їх стратегії	Різкий розподіл клієнтів на «гравців» та «вкладників»	Частина клієнтів є «гравцями», що обирають банки, які пропонують дуже високі відсоткові ставки, інші – стабільність та гарантії

Депозитна стратегія банку обов'язково має включати такі маркетингові інструменти як реклама, зв'язки з громадськістю (PR) та інформаційний супровід.

Першим кроком на шляху підтримки репутації банку є такий загальновідомий маркетинговий інструмент як реклама. Слід зазначити, що якщо до початку кризових явищ в економіці найбільш розповсюдженою в банківському секторі була реклама різноманітних кредитних програм, то в умовах сьогодення банкам необхідно сконцентрувати увагу саме на рекламі банківського бренду взагалі, або імідж-рекламі.

Імідж-реклама – це створення сприятливого іміджу банку і його послуг.

Вона спрямована не тільки на потенційних клієнтів, але і на більш широку аудиторію. Її основними завданнями в кризових умовах є формування у споживача позитивного іміджу банку. Найбільш ефективні для даного виду реклами є такі рекламні засоби як рекламні бігборди, лайтбокси, реклама в газетах і журналах, участь у благодійних акціях (з висвітленням у пресі, на радіо, телебаченні), рекламні ролики, реклама на транспорті.

При розробці реклами необхідно акцентувати увагу населення саме на приналежності установи до міжнародної банківської групи. Аналіз 10 найбільш стабільних банків України, який був складений за результатами опитування авторитетних інвестиційних компаній [37], серед яких Dragon Capital, Astrum Investment Management, Bonum Group, Concorde Capital, Pheonix Capital, Foyil, «Арт-капітал», «Тройка Діалог Україна», «Кінто», показав, що практично всі вони є банками з іноземним капіталом. Тому при розробці реклами для даних банків необхідно акцентувати увагу населення саме на приналежності установи до міжнародної банківської групи.

Для клієнтів це є свідченням, по-перше, підтримки материнської компанії, а також іноземного досвіду з надання фінансових послуг. Також не менш ефективним є використання в рекламі посилань на досвід роботи банку на ринку України, рейтинги міжнародних організацій, присвоєні банку нагороди.

Якщо в банку є достатньо коштів на рекламу, то після підтримки свого бренду він може розпочати рекламну акцію щодо конкретного депозитного продукту або депозитних програм взагалі. Під час такої реклами необхідно зробити акцент на стабільність та надійність банку, а також обов'язково згадати про те, що банк є членом Фонду гарантування вкладів, що є додатковою гарантією повернення депозитних коштів клієнту [39].

Банк може використовувати рекламу в газетах і журналах, на радіо і телебаченні, різні види міської реклами (рекламні щити за допомогою малюнків і світла, реклама поштою – адресна і безадресна – у виді прес-релізів, річних доповідей, традиційних бюлетенів, каталогів, листівок і буклетів; участь у виставках, різного роду рекламні сувеніри; вибір рекламних гасел або девізу банку, а також інші види реклами).

Реклама в газетах і журналах гнучка, оперативна, має широке охоплення місцевого ринку, визнання і легке сприйняття. Її негативні риси – це короткочасність існування, все ще невисока якість відтворення, незначна контактна аудиторія. Необхідно зазначити, що на нашу думку, реклама і бренду, і депозитних продуктів не має містити слів про кризу. Адже постійне нагадування споживачеві про це може відштовхнути його, так як кризові явища в економіці країни в першу чергу торкнулися саме банківського сектору, що й призвело до недовіри населення до банківських установ.

Окрім реклами банкам необхідно постійно демонструвати свою роботу. Це завдання можна реалізувати шляхом активної діяльності PR-служб банку з метою досягнення лояльного відношення до діяльності банку. В основі PR лежать вміння та бажання налагодити контакт та вигідний двосторонній зв'язок із громадськістю. На відміну від реклами та стимулювання продажу продуктів банку, заходи PR мають довгострокову дію та спрямовані в першу чергу не на потенційних клієнтів банку, а на зовнішнє середовище та громадську думку.

Діяльність PR полягає в організації заходів з благодійної допомоги, спонсорства, прес-конференцій, презентацій, «круглих столів», а також

постійному оновленні web-сайтів та тісній співпраці зі ЗМІ (інформування населення про задовільні фінансові результати діяльності, отримані нагороди, благодійні акції тощо). PR передбачає повне інформування громадськості про продукти та послуги банку, аналіз ситуації та прогнозування можливої реакції навколишнього оточення на певні дії банку. Важливою функцією PR є також роз'яснення соціальної ролі банківського бізнесу. Відносини з громадськістю залежно від суб'єктів впливу можуть будуватися за такими напрямками:

- організація зв'язків із засобами масової інформації;
- зв'язки з цільовими аудиторіями;
- відносини з органами державної влади і управління.

Встановлення безпосередніх контактів із засобами масової інформації надає можливість постійного розповсюдження корисної для банку інформації з метою привернення уваги до його діяльності. Найчастіше для цього використовують прес-конференції, прес-релізи, інтерв'ю з керівниками банків, публікацію аналітичних статей і виступів керівництва банку.

Безпосередні контакти з цільовими аудиторіями сприяють зміцненню взаєморозуміння між банком і визначеними групами споживачів. Вони можуть здійснюватися у формі семінарів, конференцій, зустрічей, роз'яснень певних цільових програм банку тощо. Відносини з державними органами мають за мету здійснення впливу на процес прийняття законодавчих і нормативних рішень. Така діяльність банку набуває характеру лобіювання інтересів, яке може здійснюватися як у прямій (персональній) формі, а також опосередковано.

Дієвим інструментом на шляху повернення довіри суспільства може стати благодійність, меценатство та спонсорство, адже проведення благодійних акцій у лікарнях, дитячих будинках, навчальних закладах, по-перше, буде свідченням стабільного фінансового стану банку, а, по-друге, бажанням установи допомогти населенню в період економічної кризи.

Проте, в умовах жорсткої конкуренції за кожного вкладника, крім вищезазначених заходів, не менш важливими є заходи, спрямовані на

утримання клієнта, який вже прийшов до банку. Для цього банку необхідно розширити асортимент депозитних продуктів, розробити програми лояльності як для нових, так і для існуючих вкладників, забезпечити комплексне обслуговування клієнтів. Крім того кожному споживачу фінансових послуг необхідно надати якісний рівень обслуговування висококваліфікованим персоналом, запропонувати клієнту альтернативні депозитні або інші продукти.

В сучасних складних умовах розвитку банківської системи основними складовими депозитної стратегії АТ «УКРСИББАНК» повинні бути стратегія розвитку та диверсифікації, стратегія проникнення та інноваційна стратегія.

При цьому головне завдання депозитної стратегії полягає в поверненні довіри вкладників, що сприятиме збереженню та нарощенню депозитних ресурсів банку. Досягнення цієї мети може бути забезпечено шляхом використання нецінових методів управління депозитними ресурсами із застосуванням маркетингових інструментів.

Крім того, АТ «УКРСИББАНК» доцільно розвивати систему управління якістю депозитних послуг. Під якістю банківської депозитної послуги слід розуміти сукупність її властивостей та характеристик, спроможних задовольнити існуючі потреби клієнтів. Результати споживання клієнтами депозитних послуг нематеріального характеру являють собою сприйняття таких якісних параметрів послуг, як надійність, конфіденційність, доброзичливість персоналу. Визначені результати споживання депозитних послуг клієнтами банку формують його репутацію, яка є основою іміджу.

Враховуючи специфічні особливості всіх банківських послуг, особливо їх нематеріальний (абстрактний) характер, можна виділити такі рівні якості депозитної послуги банку:

- сутність послуги;
- якість її надання клієнтам;
- можливість надання додаткових послуг, які виходять за межі очікувань клієнтів;

– потенціал послуги, який забезпечує клієнту максимально високу ефективність її використання, а банку – зменшення витрат.

Найвищий рівень якості депозитної послуги, який забезпечує найбільш повну реалізацію її ринкового потенціалу, може бути підтриманий тільки за рахунок виконання трьох етапів обслуговування: до укладання договору і відкриття рахунку, під час функціонування рахунку та після закінчення дії договору.

Наявність зазначених етапів в депозитному обслуговуванні може, на нашу думку, суттєво підняти рівень клієнтського задоволення, створити у клієнтів відчуття унікальності отриманих послуг і забезпечити банку конкурентні переваги.

Саме зазначені рівні якості депозитної послуги, постійна зміна очікувань клієнтів під впливом конкуренції на банківському ринку спонукають банк до систематичного підвищення якості депозитних послуг. Така робота має носити постійний характер і має бути чутливою до змін клієнтських потреб. Це зумовлює необхідність управління якістю депозитних послуг.

Результатами впровадження системи вимірювання якості депозитних продуктів можуть бути розробка стандартів якості депозитних послуг, перепрофілювання відділень банку, визначення якості їх роботи.

Стандарти якості визначають кількісні й якісні характеристики депозитних послуг і дозволяють забезпечити їх типовість у всіх установах банку. Тому заходи щодо розробки стандартів якості і всієї системи управління якістю депозитних послуг є особливо актуальними для банків, які мають розгалужену збутову мережу, що зокрема стосується АТ «УКРСИББАНК».

Впровадження стандартів якості депозитного обслуговування не тільки сприяє його поліпшенню, але й формує корпоративну культуру банку, що, безперечно, знижує абстрактність (невизначеність) банківських послуг.

Якість депозитних послуг, яка закріплена у стандартах, має періодично коригуватися, оскільки конкурентне середовище на банківському ринку

постійно впливає на зміну вимог клієнтів щодо їх надання.

Вплив конкурентного середовища на зміну стандартів якості депозитних послуг відбувається за такими напрямками:

- поліпшення параметрів якості продуктів у конкурентів;
- посилення вимог до якості депозитних послуг банку з боку існуючих та потенціальних клієнтів, оскільки поступово зростає їх обізнаність у фінансових послугах і з'являються альтернативні варіанти депозитного обслуговування.

Стандарти депозитних послуг змінюються в результаті проведення аудиту їх якості. Така перевірка може проводитись в межах внутрішнього аудиту, коли в якості інстанції, що перевіряє, виступають співробітники банку або запрошуються сторонні експерти-консультанти. Джерелами інформації при проведенні аудиту якості депозитних послуг можуть бути як самі клієнти, їх рекламації та пропозиції, так і тотальна перевірка якості послуг експертами.

Інформація про результати аудиту якості депозитних послуг може надходити із первинних і вторинних джерел. До первинних слід віднести опитування, спостереження, перевірку якості зовнішніми та внутрішніми експертами. Високою ефективністю визначається таке джерело вторинної інформації, як аналіз клієнтських рекламацій.

Аудит якості депозитних послуг АТ «УКРСИББАНК» пропонуємо проводити за наступною схемою:

- 1) інформування банківського персоналу про мету, методи та часові інтервали проведення аудиту;
- 2) перевірка асортименту депозитних послуг на предмет його оптимальності, відповідності вимогам клієнтів та конкурентного середовища;
- 3) презентація результатів перевірки якості депозитних послуг в залежності від рівня споживачів інформації та внесення відповідних змін в асортимент депозитних послуг.

Для впровадження і підтримки визначених стандартів якості депозитних послуг в банку має бути налагоджена система внутрішнього маркетингу, яка

передбачає спеціальну підготовку персоналу, зайнятого безпосереднім обслуговуванням клієнтів, та його заохоченням.

Внутрішній маркетинг має стати необхідним компонентом банківської діяльності, оскільки значна частина проблем виникає в результаті неурегульованості відносин між персоналом та клієнтами та неузгодженості їх інтересів.

Розробка депозитної політики полягає у визначенні пріоритетних напрямів розвитку та вдосконалення банківської діяльності в процесі залучення й акумулювання ресурсів, розвитку депозитних операцій та підвищення їх ефективності. Саме тому потребують уточнення механізми диверсифікації депозитного портфеля, гнучкості формування депозитної політики банку, в їх комплексі із кредитною політикою, що своєю чергою залежить від якості формування банком оптимальних стратегічних напрямів розвитку на ринку депозитних послуг. Актуальність цієї теми спричинена складністю та проблемністю її вирішення за сьогоденних несприятливих умов як в економіці, так і в банківській системі [65].

Депозитна політика АТ «УКРСИББАНК» має ґрунтуватися на дослідженні досягнутого рівня розвитку депозитних відносин з клієнтами і бути націленою на їх вдосконалення та розвиток. АТ «УКРСИББАНК» важливо розробляти депозитну політику насамперед тому, що це дає можливість регулювати, управляти, раціонально організувати взаємини між банком і його клієнтами щодо зворотного руху коштів.

Під час вирішення завдань депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» має враховувати зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на формування стратегії банку на ринку депозитних послуг (рис. 3.1).

Головною передумовою успішного довгострокового розвитку банку є наявність та ефективна реалізація системи стратегічного менеджменту, що являє собою процес прийняття та реалізації стратегічних рішень, зміст яких полягає у виборі, заснованому на порівнянні наявного потенціалу банку з можливостями та загрозами його зовнішнього середовища.

Основними завданнями стратегічного менеджменту АТ «УКРСИББАНК» є:

– постійне управління рухом банку до поставлених цілей (забезпечення позитивної динаміки зростання та підвищення конкурентоспроможності шляхом концентрації ресурсів на позиціях, принципових для досягнення встановленої мети);

– зниження ризиків впливу зовнішнього середовища (забезпечення регламентації дій у різних ситуаціях: нестабільність ринків, девальвація, зміна умов конкуренції, зниження прибутковості, зміна принципових положень законодавства та ін.) шляхом попередньої підготовки до подібних ситуацій, що дозволяє в разі їх виникнення діяти за планом, коригуючи його певним чином, а не намагаючись терміново розробляти новий алгоритм розвитку.

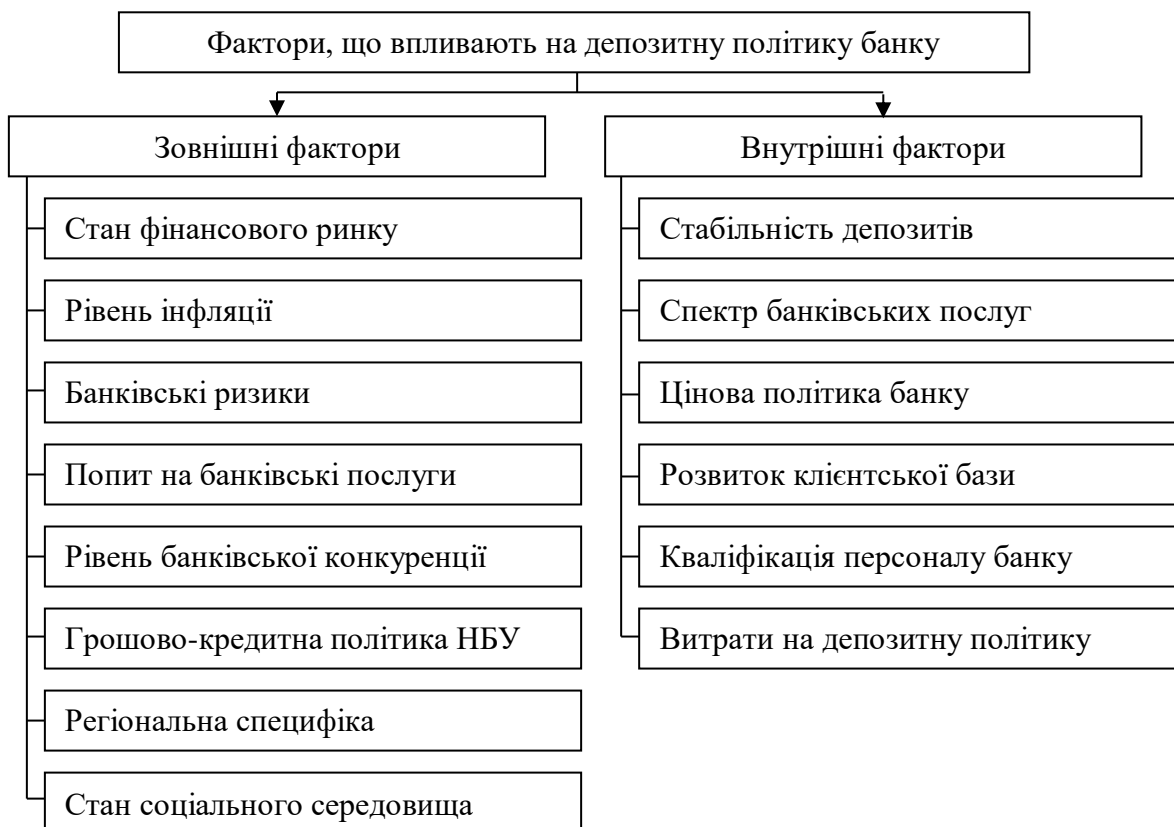

Рисунок 3.1 – Фактори, що впливають на формування стратегії АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг

Виходячи із специфіки операцій банку, можна виділити стратегії його розвитку.

Депозитно-акумуляційна стратегія банку – це його тактика щодо залучення грошових коштів вкладників та інших кредиторів і визначення найефективнішої комбінації їх джерел [25].

З метою ефективного проведення депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» доцільно розробляти відповідний стратегічний план, призначенням якого є планування депозитних послуг у встановленні граничних розмірів депозитної бази, її місця в ресурсному потенціалі банку та засобах його реалізації щодо цільових ринків та клієнтів, обсягів, структури депозитів юридичних і фізичних осіб, форм та пріоритетів депозитної діяльності.

При розробці стратегії АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг необхідно враховувати такі принципи:

- максимізація прибутку;
- забезпечення стійкості ресурсної бази та рівня банківської ліквідності;
- гнучкість асортиментної і цільової політики та пристосування окремих параметрів збуту до вимог клієнтів.

Різноманіття депозитних операцій є важливою складовою стратегії банку в управлінні активами та пасивами, оскільки сприяє формуванню коштів для проведення активних операцій з метою отримання прибутку. Тому можна стверджувати, що банківський прибуток починає формуватися на етапі реалізації депозитної стратегії комерційного банку.

Характер активних операцій, попит на них із боку клієнтів банку потребують формування адекватної ресурсної підтримки. Очевидно, що при такому підході первинну роль відіграють структура і розміри ресурсів банку, у т.ч. депозитних.

Якісно розроблена депозитна стратегія, що має максимально задовольняти різні цільові потреби клієнтів шляхом розробки і впровадження

модифікацій окремих депозитів, передбачає встановлення детально обміркованих параметрів депозитних продуктів. Це дасть змогу залучати більшу кількість клієнтів, завойовувати нові сегменти ринку і проводити успішну конкурентну боротьбу [73].

Передумовами до розробки депозитної стратегії АТ «УКРСИББАНК» є:

- проведення маркетингових досліджень ринку депозитних послуг та оцінка впливу політики НБУ на його стан і тенденції розвитку;
- аналіз продуктової, цінової, збутової та комунікаційної політики банків-конкурентів на депозитному ринку;
- здійснення SWOT-аналізу депозитної діяльності банку.

Розробка депозитної стратегії розвитку банку – це комплекс дій із досягнення бажаної позиції банку на депозитному ринку та встановленої частки депозитів у залучених ресурсах. Стратегічні цілі АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг повинні відображати:

- ринкову позицію (досягнення лідерства в певному сегменті ринку, підвищення частки ринку до певного рівня, утримання ринкових позицій тощо);
- інновації (використання нових методів ведення бізнесу, впровадження нових видів депозитних послуг, освоєння нових ринків, застосування нових технологій або методів управління та ін.);
- використання ресурсів (визначення потреб у депозитних ресурсах, забезпечення її стабільності);
- прибутковість (абсолютні та відносні вимірники прибутковості);
- систему управління (підвищення ефективності менеджменту).

Необхідно враховувати вплив таких зовнішніх факторів, як ситуація в країні, структура доходів та витрат населення тощо. Стратегія АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг тісно пов'язана із загальною метою банку, його завданнями щодо визначення позицій на депозитному ринку (рис. 3.2).

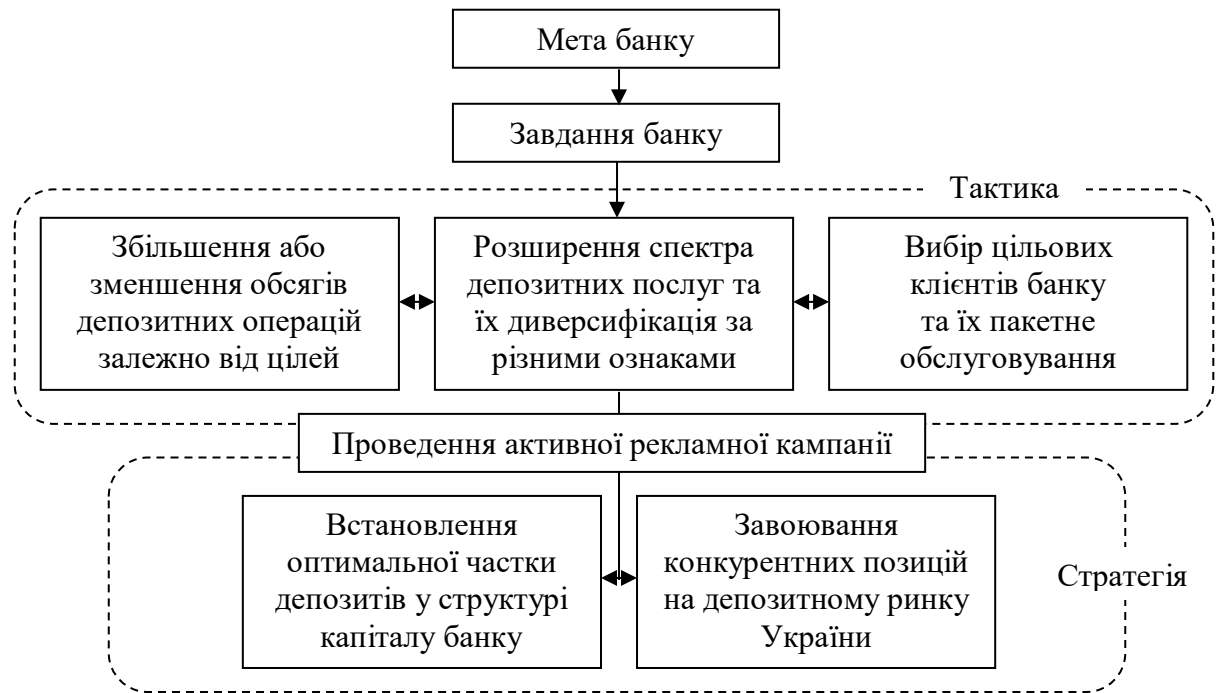

Рисунок 3.2 – Формування стратегії АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг

Залежно від величини банку, стратегічний план його розвитку затверджується та реалізовується на відповідних ієрархічних рівнях. Важливим моментом у реалізації депозитної стратегії є залучення та утримання заможних клієнтів, у т.ч. фізичних осіб.

Залучення на депозитне обслуговування необхідної кількості клієнтів – фізичних осіб залежить, на сьогоднішній день, не лише від зручних та привабливих умов, високої якості депозитних продуктів банку, але й від можливості отримати комплексне обслуговування.

Система комплексного обслуговування клієнта передбачає купівлю не лише депозитного продукту, а й інших банківських і небанківських продуктів (послуг) на пільгових умовах.

Так, сьогодні АТ «УКРСИББАНК» відкрив своїм клієнтам, партнерам і навіть конкурентам його провідні сервіси. Платіжні сервіси для мерчантів і соціальних мереж, віджети і «платіжні» кнопки на блогах – цим уже користуються тисячі клієнтів АТ «УКРСИББАНК».

Також банк впровадив інтерактивну SMS-систему контролю якості обслуговування. Кожному відділенню, касі, банкомату банку були присвоєні свої унікальні номери. Цей номер бачить кожен клієнт в офісі банку, і якщо йому доводиться чекати надання послуги або його не влаштовує якість обслуговування, клієнтові достатньо надіслати SMS із кодом відділення на спеціальний номер. Через кілька секунд це SMS-повідомлення читає керівник банківського відділення і може вжити заходів для вирішення проблем клієнта. Якщо ж проблему не вдалося вирішити на місці, повторні SMS зі скаргами клієнтів отримують вже топ-менеджери банку.

З метою вдосконалення системи комплексного обслуговування фізичних осіб АТ «УКРСИББАНК» можуть бути використані різноманітні форми роботи, а саме:

а) надання споживчих кредитів власникам депозитних рахунків. Споживчі кредити можуть надаватися під гарантії корпоративних клієнтів їх співробітників або фізичній особі за умови наявності певної суми на її депозитному рахунку (з урахуванням чинників її кредитоспроможності).

б) об'єднання банківських та страхових послуг. При цьому банк за власний рахунок:

– страхує власників пластикових карток – вкладників від нещасних випадків;

– страхує власників пластикових карток, які від'їжджають за кордон;

– здійснює страхування життя вкладників, пенсійне або медичне страхування;

– здійснює страхування цінностей, що зберігаються в депозитних сейфах (наприклад, страхування цінних паперів від знищення).

в) об'єднання банківських і туристичних (готельних, телефонних) послуг. Власник депозитного рахунку при виконанні встановлених вимог (сума вкладу, строк депозиту) має можливість зі знижкою придбати картки міжнародних телефонних мереж, оплатити проживання в готелях, туристичні путівки та ін.

г) перехресний продаж банківських послуг. Персонал різних підрозділів банку, що безпосередньо працює з клієнтами, пропонує їм не лише «власні» послуги, а й послуги інших підрозділів. Для зацікавленості співробітників може бути впроваджено спеціальну систему матеріального заохочення (оцінка за балами важливості послуг банку).

д) обслуговування клієнтів до і після здійснення банківських операцій:

– обслуговування до здійснення операцій – ознайомлення клієнтів з політикою банку, з корисними властивостями існуючих і нових послуг, надання клієнтам гарантій їх якості;

– обслуговування після здійснення операцій – робота із скаргами та пропозиціями, перевірка якості обслуговування, надання додаткових послуг, прямий маркетинг.

є) розширення часових параметрів збуту. Вивчення графіків роботи клієнтів, внесення відповідно до них змін у години роботи філій банку.

ж) надання консультаційних та інформаційних послуг клієнтам. Консультації з питань оптимального розміщення коштів, доцільності і переваг того чи іншого виду банківських продуктів. Консультації в галузі ЗЕД, маркетингу, права, бухгалтерського обліку тощо.

з) система бонусів для клієнтів. Банк залежно від важливості того чи іншого виду продукту визначає бонус за бальною шкалою. Клієнти, які набирають найбільшу кількість балів, вважаються ключовими особами і отримують бонуси.

Оптимальна депозитна стратегія АТ «УКРСИББАНК» має на меті узгодити інтереси банку та вкладників шляхом:

– здійснення політики управління активами та пасивами банку, що полягає в узгодженні проведення активних та пасивних операцій, зокрема погодженні депозитної, кредитної та інших політик банку між собою для підтримки його ліквідності, стабільності, надійності та фінансової стійкості;

– диверсифікації ресурсів банку з метою мінімізації ризику незбалансованої ліквідності;

- сегментування депозитного портфеля (за економічною суттю, за категорією вкладників, за терміном залучення коштів тощо);
- застосування прийомів маркетингу для підвищення конкурентоспроможності банківських депозитних продуктів;
- диференційованого підходу до різних груп клієнтів щодо вибору методів обслуговування депозитного рахунку (методи та терміни нарахування й виплати відсотків, відсоткові ставки тощо);
- розширення кола клієнтів через надання їм широкого кола додаткових послуг;
- запровадження дистанційного обслуговування клієнтів та використання різного роду стимулів для заохочення фізичних та юридичних осіб стати клієнтами банку.

Слід зазначити, що довіра до банківської системи була втрачена за кілька днів, процес же її повернення набагато довший і потребує дій не лише з боку комерційних банків, але і з боку уряду та НБУ, які повинні бути спрямовані на формування стабільного економічного клімату в країні.

Висновки до розділу 3

Зважаючи на наведене вище, можна, визначити основні рекомендації, що стосуються підвищення ролі депозитної політики АТ «УКРСИББАНК»: розвиток депозитних операцій з населенням на основі впровадження нової техніки і технології банківського обслуговування фізичних осіб; забезпечення високої стійкості залучених банком коштів; активне використання відсоткової політики як методу стимулювання розміщення коштів на різні види депозитів; розширення обсягу термінових депозитів шляхом використання коштів спеціального призначення, які знаходяться на рахунках підприємств; розширення практики залучення коштів клієнтів на ощадні вклади, оскільки вони є найбільш стійкою частиною мобілізованих банком ресурсів.

Розробка депозитної стратегії розвитку АТ «УКРСИББАНК» – це

комплекс дій із досягнення бажаної позиції банку на депозитному ринку та встановленої частки депозитів у залучених ресурсах.

В умовах кризових явищ в економіці депозитна стратегія АТ «УКРСИББАНК» з метою нарощення депозитного портфелю повинна бути спрямована на: залучення нових клієнтів (стратегія розвитку та стратегія диверсифікації); утримання існуючих клієнтів (стратегія проникнення); впровадження нових напрямів розвитку банківських продуктів і послуг (інноваційна стратегія). При розробці заходів для кожної з вищенаведених стратегій банку необхідно врахувати зміни, які відбулися в поведінці споживачів депозитних послуг.

ВИСНОВКИ

Результати дипломної роботи сприяють розв'язанню проблеми розвитку депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» шляхом удосконалення депозитних операцій та формування стратегії АТ «УКРСИББАНК» на ринку депозитних послуг у сучасних умовах. Робота ґрунтується на використанні методів економічного аналізу, опрацюванні вітчизняних і зарубіжних публікацій, офіційних даних щодо результатів діяльності АТ «УКРСИББАНК» та інших банків України. Це дало змогу одержати наведені нижче висновки та пропозиції.

Специфіка діяльності банківської системи полягає в тому, що банківські установи працюють в основному із залученими ресурсами. Найбільша питома вага в цих ресурсах належить депозитам. Депозит – це грошові кошти у готівковій або безготівковій формі, у національній чи іноземній валюті, або у банківських металах, які банк прийняв від вкладника чи які надійшли для вкладника на договірних засадах на визначений термін зберігання чи без зазначення такого терміна і підлягають виплаті вкладнику згідно з чинним законодавством.

Для банків депозитні ресурси – головний і одночасно найдешевший вид ресурсів. Збільшення частки даного елемента в ресурсній базі зменшує процентні витрати, однак висока їх частка послабляє ліквідність банку. Строкові депозитні ресурси вважаються найбільш стабільною частиною залучених ресурсів. Збільшення їх частки у ресурсній базі сприяє підвищенню стійкості банку, дає можливість здійснювати ефективне управління ліквідністю та платоспроможністю банку.

Узагальнення існуючих проблем у сфері залучення депозитів дає можливість сформулювати такі рекомендації щодо підвищення ефективності депозитної політики банків: застосування досвіду зарубіжних банків, зокрема, запровадження рахунків клієнтів із різноманітним режимом функціонування

(NOW – рахунки); надання клієнтам різноманітних додаткових послуг поряд із традиційним обслуговуванням, мінімізація витрат часу для них; впровадження нових банківських технологій та покращення за рахунок цього якості обслуговування клієнтів; залучення кваліфікованих спеціалістів у сфері психологічних наук для більш продуктивної роботи з клієнтами; проведення маркетингового аналізу ринку депозитних послуг шляхом виявлення кола потенційних клієнтів з метою врахування їх інтересів та задоволення потреб у сфері депозитного обслуговування; розробка ефективної відсоткової політики, яка є одним із головних чинників при виборі клієнтом банку, а з іншого боку, процентна політика виступає основним важелем у конкурентній боротьбі банків за вільні грошові кошти фізичних та юридичних осіб; розповсюдження реклами, яка б містила достовірну інформацію про умови залучення вкладів, з метою формування довіри у потенційних клієнтів.

Коефіцієнт активності залучення і запозичення коштів з 2020 р. по 2022 р. зріс всього на 0,01, тоді як коефіцієнт активності залучення депозитів збільшився на 0,03, а коефіцієнт активності залучення строкових депозитів зріс на 0,06, як і коефіцієнт активності вкладення строкових депозитів у кредитний портфель. Інші коефіцієнти були незмінними чи зменшувалися. В цілому депозитна політика АТ «УКРСИББАНК» є дієвою за поодинокими виключеннями, зважаючи на складні умови, пов'язані з пандемією та іншими сучасними викликами.

На підставі проведеного дослідження можна стверджувати, що механізм депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» не є досконалим на сучасному етапі. Одним із першочергових завдань є його вдосконалення, розроблення загальної концепції та відповідних важелів, що відповідали б сучасним потребам. Для залучення потенційних джерел депозитних ресурсів потрібно створити умови для їх трансформації в реальні депозити. АТ «УКРСИББАНК» доцільно розробляти та впроваджувати нові форми і види депозитних рахунків (ощадні сертифікати, спільні, накопичувальні, пенсійні та інвестиційні рахунки), за якими необхідно в законодавчому порядку чітко встановити

правовий режим цих депозитів та форму гарантування в разі банкрутства банків.

Основними джерелами фінансування активних операцій, які становлять найбільшу питому вагу у структурі банківських пасивів, виступають строкові депозити та кошти на поточних рахунках. Останнє джерело ресурсів, на відміну від строкових депозитів, є більш дешевим, але разом з цим становить групу зобов'язань, яка характеризується підвищеним рівнем ризику. Як свідчить аналіз, значна частка залучених АТ «УКРСИББАНК» коштів має безстроковий чи короткостроковий характер і ця обставина лежить в основі негативної оцінки ресурсного потенціалу.

Переважно короткострокова структура депозитів диктує банкам необхідність орієнтуватися на короткострокові активні операції. Це зумовлено значною мірою тим, що значну частку зобов'язань банків становлять кошти юридичних осіб, що є негативним, оскільки кошти на рахунках підприємств формуються в основному із коштів до запитання. Основну частину банківських ресурсів повинні становити депозити населення, які є більш стабільним джерелом формування ресурсного потенціалу банку.

Зважаючи на наведене вище, можна, визначити основні рекомендації, що стосуються підвищення ролі депозитної політики АТ «УКРСИББАНК»: розвиток депозитних операцій з населенням на основі впровадження нової техніки і технології банківського обслуговування фізичних осіб; забезпечення високої стійкості залучених банком коштів; активне використання відсоткової політики як методу стимулювання розміщення коштів на різні види депозитів; розширення обсягу термінових депозитів шляхом використання коштів спеціального призначення, які знаходяться на рахунках підприємств; розширення практики залучення коштів клієнтів на ощадні вклади, оскільки вони є найбільш стійкою частиною мобілізованих банком ресурсів.

Розробка депозитної стратегії розвитку АТ «УКРСИББАНК» – це комплекс дій із досягнення бажаної позиції банку на депозитному ринку та встановленої частки депозитів у залучених ресурсах.

В умовах кризових явищ в економіці депозитна стратегія АТ «УКРСИББАНК» з метою нарощення депозитного портфелю повинна бути спрямована на: залучення нових клієнтів (стратегія розвитку та стратегія диверсифікації); утримання існуючих клієнтів (стратегія проникнення); впровадження нових напрямів розвитку банківських продуктів і послуг (інноваційна стратегія). При розробці заходів для кожної з вищенаведених стратегій банку необхідно врахувати зміни, які відбулися в поведінці споживачів депозитних послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Більше не буде: дохідність депозитів досягла максимуму. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/05/22/700323> (дата звернення: 25.10.2023).
2. Депозитна політика банків України в умовах пандемії COVID-19 / В. Фостяк та ін. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. № 3. С. 15–24.
3. Про затвердження Положення про плани відновлення діяльності банків України та банківських груп : Постанова Правління Національного банку України від 18.07.2020 р. № 95. Дата оновлення: 24.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0095500-19#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
4. Kashyapa A., Siegertb C. Financial Stability Considerations and Monetary Policy. *International Journal of Central Banking*. February 2021. pp. 231–246.
5. Банківська система : підручник / за ред. М. І. Крупки. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені І. Франка, 2013. 556 с.
6. Банківський менеджмент: інноваційні концепції та моделі : монографія / Л. О. Примостка, О. О. Примостка, І. Я. Карчева та ін. ; за заг. та наук. ред. Л. О. Примостки. Київ : КНЕУ, 2017. 384 с.
7. Михайлюк Р. В. Концептуальні засади механізму управління фінансовою стійкістю комерційних банків. *Світ фінансів*. Тернопіль, 2017. Вип. 3-4 (4-5). С. 21–32.
8. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О. Організаційно-економічний механізм управління фінансовою стійкістю комерційного банку. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 1. С. 217–221.
9. Біляєва В. Ю. Визначення рівня фінансової стійкості банків. *Бізнес Інформ*. Харків, 2015. № 9. С. 314–319.
10. Самородов Б. В. Методологія управління фінансовим розвитком

банку : монографія. Київ : УБС НБУ, 2012. 307 с.

11. Банківська система : підручник / за ред. С. К. Реверчука. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 497 с.

12. Chmutova I., Biliaieva V. Indicators of Financial Stability of the Ukrainian Banking System. *International Journal of Managerial Studies and Research*. Sheridan, 2015. Vol. 3, Iss. 7. pp. 95–103.

13. Геселева Н. В., Мельник Н. В., Клименко Ю. І. Фінансова стабільність та стійкість банківських установ в сучасних умовах. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія : Економічні науки*. Київ, 2015. № 2. С. 22–27.

14. Банківське регулювання і нагляд: методологія та практика : монографія / за ред. В. В. Коваленко. Одеса : Видавництво «Атлант», 2013. 492 с.

15. Шмиголь Н. М., Касянок М. А. Управління фінансово-економічною стійкістю комерційного банку в умовах економічної конкуренції. *Інфраструктура ринку*. Одеса, 2018. Вип. 19. С. 379–385.

16. Примак Ю. Р. Сучасні українські та міжнародні методи аналізу фінансової стійкості банківської установи. *Міжнародний науковий журнал*. Мукачеве, 2016. № 9. С. 115–122.

17. Банківський сектор України: як зберегти стійкість під час війни? URL: <https://ces.org.ua/banking-sector-outlook-and-challenges> (дата звернення: 08.10.2023).

18. Волкова В. В., Верницький Б. В. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості банку. *Фінанси, облік, банки*. Вінниця, 2018. № 1 (23). С. 48–56.

19. Волкова Н. І., Бойко В. М. Управління фінансовою стійкістю банківської системи в контексті волатильності фінансового ринку. *Modern Economics*. 2022. № 27. С. 21–28.

20. Барилюк М.-М. Р. Організаційно-економічний механізм забезпечення фінансової безпеки комерційного банку : дис. ... канд. екон. наук

: 08.00.08. Київ, 2018. 264 с.

21. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/control/uk/index> (дата звернення: 10.10.2023).

22. Довгань Ж. М. Менеджмент у банку : підручник. Тернопіль : Економічна думка, 2017. 512 с.

23. Індикатори фінансової стійкості банків України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/jgFCbFeKYGAFbUF> (дата звернення: 19.10.2023).

24. Музичка О. М., Журибіда Н. Р., Галько Є. О. Методичні підходи до оцінювання рівня фінансової безпеки банків. *Бізнес Інформ*. Харків, 2020. № 3. С. 322–327.

25. Стечишин Т. Б., Малахова О. Л. Банківська справа : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 404 с.

26. Гребенюк Н. О. Фінансова безпека банків: система розпізнання загроз та усунення ризиків. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Економічна*. Харків, 2016. Вип. 91. С. 53–64.

27. Безродна О. С., Лесик В. О. Теоретико-методичні аспекти оцінювання фінансової стабільності банківської системи. *Проблеми економіки*. Харків, 2017. № 2. С. 251–262.

28. Ramskyi A., Budnichenko I. Financial stability of a bank – factor of stability of banking system. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2018. No. 2. pp. 5–11.

29. Гаркавенко В. І., Шаповал Ю. І. «Очищення» банківського сектору в Україні: ціна для суспільства та держави. *Український соціум*. Київ, 2017. № 1 (60). С. 108–123.

30. Бобиль В. В. Фінансові ризики банків: теорія та практика управління в умовах кризи : монографія. Дніпропетровськ : Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, 2016. 300 с.

31. Офіційний сайт Національного рейтингового агентства «Рюрік». URL: <http://rurik.com.ua> (дата звернення: 20.10.2023).

32. Івасів І. Б., Тараленко О. О. Оцінка можливостей впровадження

Базель III щодо відновлення діяльності неплатоспроможних банків. *Молодий вчений*. Херсон, 2020. № 2 (66). С. 619–624.

33. Варцаба В. І., Заславська О. І. Сучасне банківництво: теорія і практика : навч. посіб. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.

34. Guidelines Corporate governance principles for banks : Guidelines. Basel : Bank for International Settlements, 2015. 40 p.

35. Гірман Ю. В. Ситуативне застосування елементів фінансового моніторингу в рамках забезпечення фінансової безпеки банку. *Агросвіт*. Київ, 2018. № 2. С. 71–76.

36. Довгаль Ю. С., Чамара Р. О. Сутність фінансової стійкості комерційного банку та ефективні шляхи її забезпечення. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. Київ, 2014. № 3. С. 104–107.

37. Ключко Л. А. Фінансова стійкість банків: теорія та методика оцінки : монографія. Ірпінь : НУ ДПС України, 2013. 246 с.

38. Долінський Л. Б., Першин Д. О. Оцінювання фінансової стійкості банківських установ в аспекті надійності депозитних вкладів. *Бізнес Інформ*. Харків, 2015. № 5. С. 233–239.

39. Копилук О. І., Музичка О. М. Аналіз банківської діяльності : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. 416 с.

40. Зачосова Н. В. Формування системи економічної безпеки фінансових установ : монографія. Черкаси : ПП Чабаненко Ю. А., 2016. 375 с.

41. Зверук Л. А., Боева С. К. Концептуальні засади дослідження управління фінансовою стійкістю банківських установ. *Бізнес Інформ*. Харків, 2017. № 3. С. 288–293.

42. Сайт АТ «УКРСИББАНК». URL: <https://ukrsibbank.com> (дата звернення: 28.10.2023).

43. Незалежна асоціація банків України. URL: <https://nabu.ua> (дата звернення: 21.10.2023).

44. Рейтинг стійкості банків. URL: <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating>

(дата звернення: 22.10.2023).

45. Золковер А. О., Гуменюк А. О. Методи забезпечення фінансової стійкості комерційних банків. *Міжнародний науковий журнал*. Мукачєво, 2015. № 2. С. 32–35.

46. Івасів І., Гарбар Є. Фінансова стійкість банків в умовах високої волатильності ринків. *Вісник КНТЕУ*. Київ, 2018. № 2. С. 47–55.

47. Іщенко О. О. Рейтингові системи моніторингу та оцінки фінансової стійкості банку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. Херсон, 2014. № 6. С. 238–241.

48. Карась П. М., Приходько Н. В. Аналіз фінансової стійкості комерційних банків України. *Бізнес-навігатор*. Херсон, 2014. № 1 (33). С. 116–124.

49. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. Дата оновлення: 01.10.2022. URL: <https://cutt.ly/DNpnrfr> (дата звернення: 10.11.2023).

50. Карчева Г. Т. Проблеми забезпечення фінансової стійкості банківської системи України в умовах макроекономічної нестабільності. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. Одеса, 2016. Т. 21, Вип. 5. С. 146–150.

51. Родченко С. С. Дефініції фінансово-економічної безпеки банку. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2018. Т. 28, № 4. С. 155–166.

52. Катан Л. І., Демчук Н. І., Бабенко-Левада В. Г., Журавльова Т. О. Банківська система : навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2017. 444 с.

53. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків» : Постанова Правління НБУ від 15.03.2004 р. № 104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0104500-04> (дата звернення: 29.10.2023).

54. Коваль Я. С. Вдосконалення інформаційно-аналітичної системи економічної безпеки банків на державному рівні. *Вчені записки Університету «КРОК»*. Київ, 2020. № 2 (54). С. 212–221.

55. Копилюк О. І., Ревич М. Я., Музичка О. М., Підлипна Р. П. Форми і

методи управління прибутком банків : монографія. Львів : СПОЛОМ, 2016. 254 с.

56. Неізнана О., Григорук А., Литвин Л. Сучасні інструменти підтримки фінансової стійкості України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 39. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-62> (дата звернення: 02.11.2023).

57. Корченко А. О., Скачек Л. М., Хорошко В. О. Банківська безпека : підручник. Київ : ПВП «Задруга», 2014. 185 с.

58. Нестеренко Н. В. Систематизація індикаторів фінансової стійкості комерційного банку в Україні. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. Київ, 2015. № 3. С. 51–56.

59. Кузнецова С. А., Болгар Т. М., Пестовська З. С. Банківська система : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 400 с.

60. Миронов Ю. Б. Стабілізація національної економіки на основі банківського рейтингування. *Економічний форум*. Луцьк, 2016. № 2. С. 67–77.

61. Лабай Я. Ю., Ольшевський Л. Б. Проблеми інформаційного та технічного забезпечення фінансової стійкості банків. *Молодий вчений*. Херсон, 2014. № 5 (1). С. 117–119.

62. Пантелєєва Н. М. Фінансові інновації в умовах цифровізації економіки: тенденції, виклики та загрози. *Приазовський економічний вісник*. Запоріжжя, 2017. № 3. С. 68–73.

63. Zéman Z., Gacsi R., Lukács J. Management control system in banks. *Bank controlling*. Bratislava, 6/2013. pp. 14–17.

64. Лесик В. О. Моніторинг фінансової стабільності банківської системи : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08. Харків, 2018. 267 с.

65. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) : підручник. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 676 с.

66. Лінтур І. В., Кочік Т. В. Оцінка фінансової стійкості банківської системи на основі індикаторів та економічних нормативів НБУ. *Економіка і*

суспільство. Мукачєво, 2016. Вип. 7. С. 779–785.

67. Момот Т. В., Овчелупова О. М., Соловійова К. С. Оцінка рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ в умовах кризи. *Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки*. Харків, 2015. Вип. 125. С. 32–36.

68. Павлюк О. О. Сучасні парадигми міжнародного банківського регулювання. *Причорноморські економічні студії*. Одеса, 2017. Вип. 17. С. 11–17.

69. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова НБУ від 28.08.2001 р. № 368. Дата оновлення: 13.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text> (дата звернення: 22.10.2023).

70. Торяник Ж. І., Кулініч Є. П. Місце фінансової безпеки в системі економічної безпеки банку. *Інфраструктура ринку*. Одеса, 2017. Вип. 13. С. 321–327.

71. Чайковський Я. І. Організація платіжних операцій банків : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 232 с.

72. Чмутова І. М., Біляєва В. Ю. Концептуальні положення управління фінансовою стійкістю банку з використанням засобів фінансового інжинірингу. *Управління розвитком*. Харків, 2015. № 4 (182). С. 6–13.

73. Шпаковська Н. І. Методичний підхід до оцінки фінансової стійкості банків. *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції*. Сімферополь, 2013. № 3. С. 100–105.

74. Приватним особам. Заощадження від АТ «УКРСИББАНК». URL: <https://ukrsibbank.com/private-individuals/deposits> (дата звернення: 25.10.2023).

75. Столярчук О. О., Коваленко Д. І. Депозитна політика банку та інструменти її реалізації. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Економічні науки. 2021. № 10 (2). С. 68–74.

ДОДАТОК А

Сучасні підходи до визначення сутності категорій «вклад» і «депозит»

Джерело	Категорії
А. М. Азрилиян	Депозит – вклад у банки й ощадні каси. Вклад – грошові кошти, що внесені для зберігання в банки чи ощадбанки на певних умовах. Вклад банківський – грошові кошти юридичної чи фізичної особи в національній або іноземній валюті, що розміщені на рахунку в банку
О. В. Васюренко	Вклад (депозит) – це гроші, передані в банк їх вкладником для зберігання, та які залежно від умов зберігання числяться на тому чи іншому банківському рахунку
Н. М. Внукова	Депозит – кошти в національній та іноземній валюті, що передані їхнім власником або іншою особою за його дорученням у готівковій або безготівковій формі на рахунок власника для зберігання на певних умовах
А. Г. Грязнова	Банківські депозити (вклади) – грошові ресурси клієнтів у банках у формі вкладів за домовленостями й угодами. Вклад – грошові ресурси фізичних осіб, що розміщені на рахунках у комерційних банках на певних умовах. Депозит – вклад у банки, грошові ресурси, що розміщені на зберігання в банк від імені фізичних чи юридичних осіб на договірній основі
В. І. Колесников	Депозит – економічні відносини з приводу передачі коштів клієнта в тимчасове користування банку. Банківські депозити – вклади, грошові кошти, що вносяться в банки й за якими банк виплачує проценти. Вклад – грошові кошти, які внесені на зберігання в банк чи в іншу фінансову установу
О. С. Любунь	Вклад – грошові кошти, які внесені для зберігання в банк чи іншу фінансово-кредитну установу. Банківський вклад – це грошова сума, що внесена однією стороною, зазвичай фізичною особою (вкладником), іншій стороні (кредитній організації) на певний строк чи безстроково, що повинно бути оформлено договором банківського вкладу
М. І. Молдованов	Депозит – грошові кошти чи цінні папери (акція, облігація), що вносяться для зберігання в кредитні установи (банк, ощадкаса). Вклад – грошові кошти населення, підприємств та організацій, що внесені для зберігання в банки на певних умовах
О. М. Петрук	Депозит (вклад) – кошти, що надаються фізичними та юридичними особами в управління резиденту, визначеному фінансовою організацією згідно з чинним законодавством України, або нерезиденту на чітко визначений строк та під процент і оформляються відповідною угодою
С. М. Фролов	Депозити – кошти, внесені в банк клієнтами – фізичними і юридичними особами – на певні рахунки і використані ними відповідно до режиму рахунка і банківського законодавства. Депозити – суми коштів (включаючи вартість цінних паперів), які суб'єкти депозитних операцій вносять у банк або які, унаслідок чинного порядку здійснення банківських і фінансових операцій, на певний час осідають на рахунках банку

ДОДАТОК Б

Документи, необхідні для відкриття депозитного рахунку фізичній особі:

- паспорт громадянина України або інший документ, що посвідчує особу¹;
- довідка про присвоєння ідентифікаційного номера (реєстраційний номер облікової картки платника податків)²;
- документ, що підтверджує місце проживання фізичної особи³;

¹ – паспортний документ іноземця з відміткою про дозвіл на постійне місце проживання;

– тимчасове посвідчення громадянина України - документ, що посвідчує особу і підтверджує громадянство України;

– тимчасове посвідчення, що підтверджує особу громадянина України, видане Державною міграційною службою на основі заяви про втрату паспорта;

– посвідка на постійне проживання в Україні (для осіб без громадянства, які постійно проживають в Україні);

– посвідчення біженця, видане в Україні;

– паспортний документ особи без громадянства.

² – не вимагається від осіб, що відмовились від ІНПП (при цьому повинна бути відмітка у паспортному документі щодо права здійснення платежів без ідентифікаційного номера) та від осіб, в паспорті яких є відмітка Державної податкової служби з номером облікової картки платника податків.

³ – необхідний у випадку, якщо паспорт клієнта не дозволяє визначити місце його проживання/ тимчасового перебування.

Якщо депозитний (вкладний) рахунок відкривається для фізичної особи, яка має в АТ «УкрСиббанк» поточний рахунок, то депозитний рахунок відкривається тільки на основі договору банківського вкладу.

**Більш детальну інформацію Ви можете отримати у відділеннях Банку або за телефонами:
0-800-505-800 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів у межах України)
(044) 590-06-90**

АТ «УкрСиббанк». Банківська ліцензія та Генеральна ліцензія НБУ № 75 від 05.10.2011.

Інформаційна лінія: 0 800 505 800 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів в Україні)

Офіційна інформація: www.my.ukrsibbank.com

ДОДАТОК В

Інтерактивні інструменти АТ «УКРСИББАНК» щодо його депозитної політики

Картки Платежі та перекази Кредити Заощадження Програма винагород Страхування Онлайн-сервіси Новини Контакти Ще

Пошук

Про депозит **Калькулятор** Умови Тарифи Істотні характеристики Договір та правила Документи Питання

Отримайте розрахунок суми доходу за депозитом за допомогою калькулятора

Валюта

грн USD EUR

Сума вкладу

50000

від 1000 грн

до 1000000 грн

Строк депозиту

3

від 3 місяців

до 24 місяців

Розрахунок здійснюється в UAH, USD та EUR. Відкриття вкладного (депозитного) рахунку – безкоштовне.

Розрахунок носить довідковий характер. Припущення використані для розрахунку:

- кількість днів в році завжди 365;
- кількість днів в місяці завжди 31;
- сума вкладу до 1 000 000 вказана як припущення, ви можете розмістити іншу суму;
- дохід на суму поповнення розраховується завжди за повний місяць;
- розрахунок на першому терміні і всіх термінах після продовження вкладу здійснюється за однаковою процентною ставкою з припущення, що % ставка після продовження не змінилася;

Річна відсоткова ставка

10 %

Сума нарахованих відсотків за весь період

1 250 грн

Сума податків (19.5% від нарахувань)

243,75 грн

Відсотки за весь період (після оподаткування)

1 006,25 грн

Ефективна ставка % річних (після оподаткування)

8,05%

Сума вкладу

51 006,25 грн

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Отисько Яна Сергіївна, студентка 2 курсу магістратури, заочної форми навчання, економічного факультету, спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування, адреса електронної пошти zp050681pjs@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Проблеми та перспективи реалізації дієвої депозитної політики АТ «УКРСИББАНК» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згодні на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (студент) _____
Дата _____ Підпис _____ ПІБ (науковий керівник) _____